

Nombia Kalesewola Nombia ɲan Yesu Kristo ba lese wola Gyɔn nɛ

Siaman Nombia

¹ Nombia ɲan doo tɔne kei man nɛ, Wurubuare moona ɲa fa ɔ bu Yesu Kristo nyi waa lese ɲa wola ɔ balan, na baa nyiɲ gyen nombia ɲan gyae kekɔɲ weeya keɲa man nɛ. Keɲte Kristo kpila ɔ kpilale lee adido te ɔ kaa lese mena nombia keɲa wola maɲ ɔ tobaale Gyɔn. ² Te maɲ Gyɔn mɔ ɲmarase nombia ɲan pou maɲ gbagba be naa na me sia nɛ see. Mee di adansɛ nyi nombia keɲa yɛɛ Wurubuare nombia ɲan Yesu Kristo ba lese wola maɲ nɛ. ³ Walaɲ kamase ɲon ɔ kala tɔne kei man nombia fa balan na, ɲon na nyeebam. Te balan baɲ mɔ bee nyii tɔne kei man nombia te bee di ɲe dɔɔ nɛ, baɲ na nyeebam. Nawolo nyi debaɲ keɲ mena nombia keɲa pou gyae ke kɔɲ nɛ ta benaa.

Tɔna ɲan Gyɔn be ɲmarase yelee Kristotena akpiise nyetooro ɲan ɲe kyaa Esia tɛɛle man nɛ

⁴ Maɲ Gyɔn ne ɲmarase na tɔne kei mee yelee Kristotena akpiise nyetooro ɲan pou ɲe kyaa Esia tɛɛle man nɛ. Wurubuare ɲon ɔ kyaa te ɔ wulaa ɔ kyaa lee gyangba gyangba keɲ te waa kyaa kekpaakekpaa nɛ, na ɔ felɲ ɲon ɔ dana donse nyetooro te ɔ seɲɛɛ ɲon Wurubuare gyooro gbeli keɲ siaman nɛ, baa mo be berɛɛ

boele ñon na baa fa ñon wosefɛereɲ. ⁵ Yesu Kristo mo waa mo ɔ bɛɛɛ boele ñon na waa fa ñon wosefɛereɲ. Ñon yɛna walaɲ ñon ɔ ne di ɔ nombia doo, te ɔ ne di Wurubuare wose man adanseɛ anokoare gbɛɛ. Ñon yɛna walaɲ gyaɲgbate ñon ɔ be taɲgbɛɛ foɲ lee yeɲ man, te ñon mo ne diina gyoori tɛele kei doo gyoonɛɲ pou doo. ɔ ne gyae daa nideli mena doo te ɔ yeɲawo kyɛɛkee ɔ fatabo leki mo lɛɛ daa lee de nombiakumɛɛ pou man. ⁶ ɔ ta mo daa kpu ɔ gyoori keɲ man, na dee di gyoori kpu na e. Te ɔ see daa saere na dɛɛ som de Gbeɲgyoo Wurubuare ñon ɔ yeɛ ɔ Wurubuare na ɔ kya e nɛ. Ñon Yesu Kristo kaboela na gyoorobiiri te ɔ dana doɲ kekpaakekpa. Amen.

⁷ ɛ keɛ, ɔ doɲ ñoma man ɔ ne koɲ!

Walaɲ kamase waa naa e na ɔ sia,
te balaɲ baɲ gba boo soo e apia nɛ baa naa e.

Te lee ñon doo deise pou balaɲ baa kyaa walaɲsa man.

Mena ne gyae la kekɔɲ. Amen.

⁸ De Gbeɲgyoo Wurubuare ñon ɔ kyaa te ɔ wulaa ɔ kyaa lee gyaɲgba gyaɲgba, te waa kyaa kekpaakekpa keɲ ñon yɛna doɲ pou nyee nɛ kpa nyiaa, “Maɲ yɛna gyaɲgbate na ɔtomante.”

Gyɔn naa Yesu na ɔ sia ñgba doseɛ man nɛ

⁹ Maɲ Gyɔn ñon me yeɛ ɛ doo Kristo baale e nɛ ne ñmarase na tɔne kei. Lee keɲ me silana Kristo doo, daa na ñon pou nyiɲa na konoo te dɛɛ naa diyem keɲ balaɲ baɲ be doo ɔ gyoori keɲ man ne naa nɛ. Nawolo nyi keɲ moo kolosi Wurubuare nombia ñan te moo di Yesu

Kristo wose man adanseε dɔɔ, te be funja man kelo tɛelebii ken lon be kilisi ke gyanee te bεε baake ke nyi Patimose ne dɔɔ. ¹⁰ De Gbenjyoo Wurubuarε ɔsom wee daale ne, Wurubuarε felin jon kaa gyoowɔ me man nideli te me nyii woya njaale me wole kenken ngba kabere te ba wolawɔ ne. ¹¹ Kenje woya nan yako man nyiaa, “Nmarase kpene kamase ken n ne naa ne do tone man, na n ka mo tone kenan yelee Kristotena akpiise nyetooro nan ne kyaa Esia tɛele man ne. Donɔɔse nan man akpiise nenan kyaa ne yena, Efeso na Simaena na Pɛgamum na Tiatira na Saadise na Filadefia na Loadisia.”

¹² Botɔɔ te ma besenaa ma wose na maa keε walan jon ɔ ne kolosi na man ne. Me kabesena ma wose ne, te me naa nyeela nyetooro njaale. Kɔba yayam te ba moowɔ yεε na, te bεε mo kanease bo gyakaa ne dɔɔ. ¹³ Me keε na kolo sejeε la nyeela nyetooro nan nsana nsana ngba deniwalan ne. ɔ doona kegba wurikyim tɔ ɔ nawɔɔ pou, te ɔ moo kɔba yayam abɔɔɔ kpan karase ɔ konɔɔ man. ¹⁴ ɔ nyee woloseε pareparepare ngba akaraleε ne, te ɔ siabia mɔ ne njalakee ngba boalan laakem ne. ¹⁵ ɔ nawɔɔ ne njalakee ngba ba moo nyeele bo do boalan man kyalase ke ne, te ɔ woya mɔ ne seree ngba boo wuu laa ne lam ne. ¹⁶ Na ɔ dana kyolobiise nyetooro ɔ dunolon nyinmaa man, te yoosila ken ke yεε sia na wole te keε bee nideli ne toseε ɔ nɔɔman. Na ɔ siagbεε mɔ ne njalakee ngba weese ne gyɔɔ la kpalala ne.

¹⁷ Ma kena e ne, ma soo ma wose lo ɔ nawɔɔtεε ngba ma yenjae ne. Kenje ɔ moo ɔ dunolon

nyinmaa gyakaa me dɔɔ te ɔ yako maɲ nyiaa, “Na yee ya. Maɲ yena gyanɠbate na ɔtomante ɲon. ¹⁸ Maɲ yena walaɲ ɲon me kyaa nɛ. Kɛɛ, ma yeɲawɔ kaalan mɔna nɛnɛɛ me kyaa kekpaakekpaa. Te me dana don yeɲ na woyadɛɛ pou dɔɔ. ¹⁹ Mena dɔɔ ɲmarase nombia ɲan n ne naa nɛ pou see. ɲmarase ɲan pou ɲe kyaa debokeiman, na ɲan pou ɲe gyae kekɔɲ wɔle wɔle nɛ see. ²⁰ Kyolobiise nyetooro ɲan n be naa me dunoluɲ nyinmaa man, na nyeela nyetooro ɲan bɔɔ mo kɔba yayam yɛɛ ɲa te bɛɛ mo kanease gyakaa ɲe dɔɔ nɛ, mena abɔɔ ɲenan yɛɛ nombia aweeseɲ ɲa. Te kpene keɲ ɲa seɲɛɛ fa yaa mɛɛ gyae maa wola neɲ nɛ. Kyolobiise nyetooro ɲan seɲɛɛ fa kegyiise baɲ ba seɲɛɛ Kristotena akpiise nyetooro ɲan ɲe kyaa donɔɔse nyetooro ɲan siaman nɛ. Te kɔba yayam nyeela nyetooro ɲan bɛɛ mo kanease gyakaa ɲe dɔɔ nɛ mo seɲɛɛ fa Kristotena akpiise nyetooro ɲan.”

2

Tɔne keɲ bɔɔ ɲmarase yeleɛ Kristotena baɲ be kyaa Efeso donɔɔ man nɛ

¹ Keɲte ɔ besewɔ yako maɲ Gyɔn bela nyiaa, “ɲmarase nombia keɲa yeleɛ Kristotena baɲ be kyaa Efeso donɔɔ man nɛ be kegyia ɲon. Yako e nyiaa.

Nnɛ yaa maɲ walaɲ ɲon me dana kyolobiise nyetooro me dunoluɲ nyinmaa man, te me donɛɛ nyeela nyetooro ɲan bɔɔ mo kɔba yayam yɛɛ ɲa te bɛɛ mo kanease gyakaa ɲe dɔɔ nɛ nsana nsana ne yako. ² ‘Ma gyeɲ ɛ nombia

ayεεsa. E ne kyan ε wose yεε tom, te ε ne nyin konoo sen kenken ε kayeyεε man. Ma gyen nyi ε bεε mo ε wose do na balan kumεε ya. E ta gyoo balan ban bεε beo baake ba wose nyi be yεε Kristo kpilalawo ne wose man keε, te ε naawo nyi be yεε akεrεεtenawo. ³ Lee mena ken ε be lεε man di doo ε nyina konoo sen kenken naa diyem, ken ε wose te yokose non na ε ka lee me wole ya.

⁴ Mɔna nombii dokolon ken moo naa lee ε wose man ken be dei ya yεna nyiaa, balan kegyae ken doo ε man lee kewalan ken ε be lεε Kristo di ne, ta lee ε man. ⁵ Mena doo ε toose botoo ken nafa ε seηεε pεte ε ba lee ε wole ne. E kyεεkee lee ε gbεenenε kumεε man na ε ke kɔη Wurubuarε gyan, na ε ke yεε aboo ηan nafa ε ne yεε kewalan ken ne. Nyi akpaa ε te kyεεkee ε dinoo ya ne, maa kɔη kaa gate dan ken doo ε kanea ken gyakaa ne lee ke dasenae man. ⁶ Mɔna nombii dokolon ken ε ne yεε te ke dei me gyan yεna nyi, ε ne kola Nikolaitena nombia ayεεsa ηgba mena ken man mo ne kola ηa ne.

⁷ Walaη kamase non o dana denjele anenyiin dei ne, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuarε felin non ne kolosi fa Kristotena ban ne. O kpa nyiaa, walaη kamase non o sem kenken te o yoo di nombiakumεε pou doo ne, maa fa otenate gbεε na waa di nyeedon dan ken ka seηεε Wurubuarε gyan botoo ken bεε baake nyi Paradiso ne bia.' "

Tone ken boo ηmarase yeleε Kristotena ban be

kyaa Simaena donɔɔ man ne

⁸ Kenɛ ɔ besewɔ yako man nyiaa, “Nmarase nombia kenɛ yele Kristotena ban be kyaa Simaena donɔɔ man ne be kegyia non. Yako e nyiaa.

‘Nne yaa man walaɲ non man yena gyanɲbate na ɔtomante, te mɔɔ yem te mɔɔ bese fon lee yen man ne ne yako. ⁹ Ma gyen nombia nan be yala non na kayeyee ken ε na yeyee. Ma gyen mɔ nyi ε yee ayematenawɔ, mɔna Wurubuare gyan na ε te yee ayematenawɔ ya. Ma gyen nombiakumee nan balaɲ ne kolosi lee ε wose man. Mena balaɲ benaɲ ne baake ba wose nyi be yee Gyudatenawɔ, mɔna ke yee dekara ke. N kee na be yee ɔbonsam balaɲwɔ. ¹⁰ E na yeli kayeyee ken gyae kaa kɔɲ ε dɔɔ ne ka do non gyakolon ya. Mee yako non baa nyiaa, ɔbonsam waa yela baa kyan ε man baale ketɔ deni na waa mo keese non kee. E kena diyem menee weeya kufu. Nyi akpaa ke yee yen ke koran na, ε sen kenken kelii ɔto. Akpaa ε yee mena na, maa mo nyeedon kekpaɔ tɔ non kom.

¹¹ Walaɲ kamase non ɔ dana denjele anenyiin dei ne, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuare felin non ne kolosi fa Kristotena ban ne. ɔ kpa nyiaa, walaɲ kamase non ɔ sem kenken te ɔ yoo di nombiakumee pou dɔɔ ne, ɔtenate be gyae waa tekaa yen yen bolate ken bela ya.’ ”

Tɔne ken bɔɔ nmarase yele Kristotena ban be kyaa Pegamum donɔɔ man ne

¹² Keṅte ɔ besewɔ yako maṅ bela nyiaa, “Nmarase nombia keṅa yele Kristotena baṅ be kyaa Pɛgamum donɔɔ man nɛ be kegyia ṅon. Yako e nyiaa.

‘Nne yaa maṅ walaṅ ṅon me dana yoosila sia na wɔle keṅ keɛ bee nideli nɛ ne yako. ¹³ Ma gyen ɛ dekyae. Ma gyen nyi ɛ kyae botɔɔ keṅ ɔbɔnsam ne di gyoori nɛ. Debaṅ keṅ Antipase ne kolosi ma wose man nombia anokoare man fa balan botɔɔ te bɔɔ ko e koraṅ nɛ, ɛ seṅawɔ keṅkeṅ ɛ kelɛɛdi man keṅ ɛ ta lee me wɔle.

¹⁴ Mɔna nombia bia ṅan mɔɔ naa lee ɛ wose man keṅ ṅɔɔ dei ya yena nyiaa, balan baale doo ɛ man keṅ be silana Baalam kawola keṅ. Baalam ṅonaṅ wolana Balaki nyi waa beo Iseraetena na baa yɛɛ nombiakumɛɛ. Keṅte ɔ beo wɔ yela be dii weenɛɛ ṅan bɔɔ mo deesi fa beɛneṅ nɛ, te ɔ besewɔ yela be yɛɛ kafon nombia kpu. ¹⁵ Mena ke mɔ te balan baale doo ɛ man keṅ be silana Nikolaitena kawola keṅ. ¹⁶ Mena dɔɔ ɛ kyɛɛkee lee ɛ gbɛɛneṅ kumɛɛ man na ɛ ke kɔṅ Wurubuarɛ gyaṅ. Na mena ya nɛ be gyae ke di weeya ya maa kɔṅ ɛ gyaṅ, na maa mo yoosila keṅ doo me nɔɔman nɛ kaa yoo na mena balan benaṅ.

¹⁷ Walaṅ kamase ṅon ɔ dana denɛle anenyiin dei nɛ, waa see denɛle na waa nyii kpene Wurubuarɛ felin ṅon ne kolosi fa Kristotena baṅ nɛ. ɔ kpa nyiaa, walaṅ kamase ṅon ɔ sem keṅkeṅ te ɔ yoo di nombiakumɛɛ pou dɔɔ nɛ, maa fa ɔtenate weenɛɛ ṅan weesɛɛ te beɛ baake ṅa nyi Maana nɛ ṅaale waa di. Maa bese fa ɔtenate boe wolom keṅ bɔɔ

ηmarase yele wole daale gyakaa ke dɔɔ nε kpu. Nolo be gyae waa gyen yele ken gyakaa boe kenan dɔɔ kpu na walan ηon waa nyin ke nε ya.' ”

Tɔne ken bɔɔ ηmarase yelee Kristotena ban be kyaa Tiatira donɔɔ man nε

¹⁸ Kenɛ ɔ besewɔ yako man bela nyiaa, “Nmarase nombia kenɛ yelee Kristotena ban be kyaa Tiatira donɔɔ man nε be kegyia ηon. Yako e nyiaa,

‘Nne yaa man Wurubuare bu ηon me sia ne ηalakee ηgba boalan laakem nε, te me nawɔ mo ne ηalakee ηgba nyeele ken bɔɔ mo do boalan man kyalase ke nε ne yako. ¹⁹ Ma gyen ε nombia ayεesa. Ma gyen ε balan kegyae na ε kelεedi na yɔ ɔsom na ε keε kyan ε wose sen kenken kayeyεε man. Ma gyen nyi nenεε dɔɔ, ε ne yεε nombia kraakpaa kela deban ken ε be tanɔbεε lεε man di nε.

²⁰ Mɔna nombii dokolon ken mɔɔ naa lee ε wose man ken be dei ya yena nyiaa, ε ne fa alo ηon bεε baake e nyi Gyesebeli ηon ɔ ne baake ɔ wose nyi ɔ yεε Wurubuare dekenkpenɔɔre e nε gbεε te ɔ ne yεε ɔ kegyaebii. Nawolo nyi ɔ dana ɔ kawolakum ken ɔ na beo me tewuleε, te ɔ ne yeli bεε yεε kafon nombia te ɔ ne yeli bee di weenεε ηan bεε mo deesi fa bεenen nε. ²¹ Ma te keε ɔ siaman kyare nyi nafa waa kyεεkee lee ɔ gbεenen kumεε ηenan man na waa kɔη Wurubuare gyan, mɔna ɔ bεε gyae waa tina ɔ nombiakumεε ηenan keyεε yela ya. ²² Lee mena dɔɔ maa gyɔ e do kawee, na

waa doo dofonon doo yeyee. Te akpaa balan ban pou ban na e ne yee mena kafon nombia nenan te won ba wose lee o nombiakumee nenan keyee man ya ne, maa yela ban mo kena diyem nideli ngba non ne. ²³ Maa koe o balan ban pou be silana e ne. Me yee mena ne, Kristotena ban pou baa gyen nyi man yena walan non o gyen balan konose na ba agyuense man nombia pou. Nombia nan walan kamase ne yee ne te maa kee na maa to e kom. ²⁴ Nenee emee balan akan ban e kyaa Tiatira donoo man te e be bee e te sila Gyesebeli kawolakum ken ya, te e be bee e te kasee kpene ken ban be silana alo nonan ne ne baake nyi obonsam nombia aweesen nan ya ne, moo gyae maa mo kasolo daale lo e doo bela ya. ²⁵ Mona e kyan nombia nan e dana ne man kenken kelii deban ken maa bese kon.

²⁶⁻²⁷ Walan kamase non o sem kenken te o yoo di obonsam doo te o yee ma kegyaebii kelii oto ne, maa fa e don na waa di teelese pou doo, ngba mena ken me kya be fa man don ne.

Maa fa e don na waa di teele kei balan pou doo, ken o be gyae waa wii be waranase ya.

Waa yelee wo bogobogobogo

ngba mena ken bee yelee saabuse ne.

²⁸ Na maa bese fa otenate nebo kyolobii non kpu.

²⁹ Walan kamase non o dana denjele anenyiin dei ne, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuare felin non ne kolosi fa Kristotena ban ne.' "

3

Tɔne keŋ bɔɔ ŋmarase yele Kristotena baŋ be kyaa Saadise donɔɔ man nɛ

¹ Keŋte ɔ besewɔ yako maŋ bela nyiaa, “Ŋmarase nombia keŋa yele Kristotena baŋ be kyaa Saadise donɔɔ man nɛ be kegyia ŋon. Yako e nyiaa.

Nne yaa maŋ walaŋ ŋon me dana Wurubuare felinse nyetooro, na kyolobiise nyetooro ŋan me nyinmaa man nɛ ne yako. ‘Ma gyeŋ ε nombia ayɛɛsa. ε te lɛɛ yele nyi ε dana nyeedoŋ, mɔ n keɛ na ε ta yekee te ε doŋ. ² Mena doɔ ε koro na ε ka do ε kelɛɛdi kyomii keŋ be kaa te keɛ gyae ke ka yeŋ nɛ doŋ. Nawolo nyi ma te naa nyi ε nombia ayɛɛsa bɛɛ tekaa gyoo me Wurubuare sia ya. ³ Mena doɔ ε tɔɔse nombia ŋan bɔɔ wola ŋon na ŋan ε be nyii te ε be lɛɛ di nɛ, na ε ke kyaŋ ŋa nideli. Na ε ke kyɛɛkee ε dinɔɔ lee ε gbɛɛneŋ kumɛɛ man kɔŋ Wurubuare gyaŋ. Nyi akpaa ε te kyɛɛkee ε dinɔɔ ya nɛ, maa kɔŋ kaa futaa ŋon ŋgba mena keŋ ŋmɛɛlate ne kaa futaa walaŋ nɛ. Nawolo nyi ε be gyae ε ka gyeŋ debaŋ keŋ maa mo kɔŋ ya.

⁴ Mɔna ε dana balan kyomii baale Saadise donɔɔ man botɔɔ, keŋ baŋ te yeɛ nombiakumɛɛ mo ayimɛɛ kpatee ba wose ya. Mena balan benaŋ baa do kegbase wolomɛɛ pareparepare sila maŋ, nawolo nyi be kaboena nyi baa sila maŋ. ⁵ Walaŋ ŋon ɔ sem keŋkeŋ te ɔ yoo di nombiakumɛɛ pou doɔ nɛ, maa do ɔtenate kegba wolom ŋgba mena balan

benan̄ n̄. M̄ōō gyae maa lese ɔtenate yele lee nyeedon̄ tone ken̄ man ya. Maa di ɔtenate wose man adanseε fa me kya na ɔ kpilala ban̄ pou nyi ɔ yεε me walan̄ e. ⁶ Walan̄ kamasē non̄ ɔ dana den̄ele anenyiin̄ dei n̄, waa see den̄ele na waa nyiī kpene ken̄ Wurubuarε felin̄ non̄ ne kolosi fa Kristotena ban̄ n̄.’ ”

Tone ken̄ b̄ōō n̄marase yeleε Kristotena ban̄ be kyaa Filadefia don̄ō man n̄

⁷ Ken̄te ɔ besewō yako man̄ bela nyiaa, “N̄marase nombia ken̄a yeleε Kristotena ban̄ be kyaa Filadefia don̄ō man n̄ be kegyia non̄. Yako e nyiaa.

N̄n̄e yaa man̄ walan̄ non̄ ayimeε be doo ma wose man ya, te mee di anokoare n̄ ne yako. Man̄ danaana gyoo Defidi gyoorobiiri safowaa ken̄. Akpaa me kyan̄ ke tō na, non̄ō be tale toro ke ya. Te akpaa ma toro ke na, non̄ō mō be kyaa waa tale kyan̄ ke tō ya. ⁸ ‘Kεε, ma gyen̄ ε nombia ayεesa pou. Ma gyen̄ nyi ε be dana don̄ nideli ya, mōna ε dana me nombia non̄ man ken̄ken̄ ken̄ ε ta lee me wōle ya. Mena dōō me ta toro denan̄ō see non̄ ken̄ non̄ō be kyaa waa tale tō ke ya. ⁹ Mεε gyae ε ka gyen̄ nyi mena ɔbonsam tewuleε ban̄ bεε beo baake ba wose nyi be yεε Gyudatenawō, mōna ba te yεε Gyudatenawō ya n̄, maa yela mena balan̄ benan̄ pou kaa bun̄iī ε nawōotεε, na be popou kena nyi mεε gyae ε nombia nideli. ¹⁰ Lee mena ken̄ ε be di me nombia dōō te ε be nyin̄ kon̄ō sen̄ ken̄ken̄ ε kayeyεε man dōō, maa lese

ηον lee kayeyεε dinaa ken gyae ke κνη kaa κεεσε τεελε kei δωω balan pou κεε νε man.

¹¹ Κεε, be gyae kedi weeya ya, maa κνη. Mena δωω ε kyan anokoare kawola ken ε gyen νε man kenken, na ηolo be nyin leo gyooro kototωω ken mωω yako nyi maa fa ηon νε lee ε nyinmaa man ya. ¹² Walaη kamase ηon ω sem kenken te ω yoo di ωbōnsam na nombiakumεε pou δωω νε, maa mo e yεε ηgba deκparadaη νε me kya Wurubuaρε ωsom deni dinaa ken man. Mena walaη ηonaη be gyae waa tuu lee botωω korakora ya. Maa ηmarase me kya Wurubuaρε yelee, na me kya Wurubuaρε donωω Gyerusalem wōle ken yelee gyakaa ω δωω. Mena Gyerusalem wōle kei gyae ke tisi bo lee me kya Wurubuaρε gyaη adido κνη. Na maa bese ηmarase maη gbagba mω yelee wōle gyakaa ωtenate δωω.

¹³ Walaη kamase ηon ω dana denjele anenyiin dei νε, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuaρε felin ηon ne kolosi fa Kristotena baη νε. ’ ”

Tōne ken bωω ηmarase yelee Kristotena baη be kyaa Laodisia donωω man νε

¹⁴ Ken te ω besewω yako maη bela nyiaa, “ηmarase nombia kenja yelee Kristotena baη be kyaa Laodisia donωω man νε be kegyia ηon. Yako e nyiaa.

Nne yaa maη Yesu ηon Wurubuaρε nombia ηan pou be τεε me δωω κνη mena, te μεε mo me konωω pou kolosi Wurubuaρε nombia ηan anokoare man, te maη yena abωω ηan pou

Wurubuare be yee ne nyee ne ne yako. ¹⁵ Ma gyeɲ e nombia ayeesa pou nyi e be lanɛe ya, te e be fee mo ya. Ma kegyaebii yena nyi nafa yaa lanɛe yaa e fee. ¹⁶ Mɔna keɲ e be lanɛe ya, te e be fee mo ya, te e yee bo mɔlaa ne doo, mee gyae maa buusu non lee me nooman leki. ¹⁷ Emee kpa e te nyin e wose keɲ aboo pou te dee fa non, mena doo kolo bee hia non bela ya. Mo n kee na e don kyekpakyekpakyekpa, te e yee ayematenawo. E sia te yee te e don ditenteli, te e nombia mo dana waranase. ¹⁸ Mena doo mee yako non baa nyiaa, e kon kaa lee koba yayam kpaakpaate keɲ bo mo ke do boalan man kyalase ke ne me gyan. Keɲ ne gyae la ke yela e ke nyin e wose nideli. E kon kaa lee kegbase wolomee me gyan na e ka mo wuu e wose ditenteli na e deser keɲ. E kon kaa lee sia tee me gyan do e sia, na e ke nyin naa nideli.

¹⁹ Mee gyae e ka gyeɲ nyi balan ban pou mee gyae be nombia ne ban te mee kale na, na ma te won ba denɛle. Mena doo e yase e sia kyeeke lee e gbeneɲ kumee man, na e ke kon Wurubuare gyan. ²⁰ E tei man. Ma seɲee denanoo man mee gyoo disim keɲ. Nyi akpaa nolo de nyii ma woya te o toro man disim keɲ ne, maa gyoo otenate gyan na daa na e ka do nyinmaa di.

²¹ Walaɲ kamase non o sem keɲkeɲ te o yoo di obonsam na nombiakumee pou doo ne, maa fa otenate gbɛe na waa kyaa me gyan me gyoo gbɛli keɲ doo. Ngba mena keɲ man mo ba sem keɲkeɲ yoo di obonsam na

nombiakumεε pou dɔɔ, te mɔɔ gyu ke kyaa me kya gyaŋ ɔ gyooro gbeli kenj dɔɔ nε.

²² Walaŋ kamase ŋon ɔ dana denjele anenyiin dei nε, waa see denjele na waa nyii kpene kenj Wurubuare felin ŋon ne kolosi fa Kristotena ban nε.”

4

Adido ɔsom

¹ Keŋa pou wole nε, ma besewo keε na te me naa disim daale adido Wurubuare man na ka toroε. Kenje ma besewo nyii woya ŋan be kolosi na maŋ kaalaŋ ŋgba kabere te ba wolawo nε ne yako maŋ nyiaa, “Gyen koŋ adido kebo, na maa lese aboo ŋan pou kaboena nyi ŋe dεε koŋ keŋa wole nε wola nenj.” ² Karatete dokolonj te Wurubuare felin ŋon kaa gyoowo me man, te ɔ yela me naa gyooro gbeli daale adido, na ŋolo kyaa ke dɔɔ. ³ Na walaŋ ŋon ɔ kyaa gyooro gbeli kenj dɔɔ nε ne ŋalakee ŋgba boya kpaakpaa nyinjan ŋan beε baake ŋa nyi Gyasipa na Kanelia nε. Te okyimaale ŋolo mɔ te kilisi gyooro gbeli kenaj gyanee, na ɔ ne ŋalakee ŋgba boe kpaakpaa kenj beε baake ke nyi Emeradi nε. Boya keŋa pou yeε boya kpaakpaa ŋan boɔ ne seε ŋe dɔɔ ya. ⁴ Na gyooro gbeleε sao anaara (24) ŋaale mɔ te kilisi gyooro gbeli dinaa kenj gyanee, te kegyiise sao banaara (24) mɔ kyakeε gbeleε ŋenanj dɔɔ. Kegyiise benanj doona aboo wolomεε pareparepare, te be wuuna gyooro kotɔɔɔse ŋan boɔ mo kɔba yayam yeε ŋa nε. ⁵ Na oga kenjmaale na oga kefae na lee gyooro gbeli dinaa kenj dedoi man. Te kanease nyetoro mɔ banjεε

gyooro gbeli kenan siaman n̄e kpāa. Kanease n̄enan̄ yena Wurubuare felin̄se nyetooro n̄an.
⁶ Ken̄te me naa kolo gyooro gbeli ken̄ siaman n̄gba epo lon̄ n̄e. Na ke ȳēe gelen̄gelen̄ te kēe n̄jalakee n̄gba diiku n̄e. Na wonise banaara baale ban̄ be dana nyeedon̄ n̄e d̄on̄ēe nsana nsana kilisi gyooro gbeli ken̄. Be dana sia be siaman na be w̄ole pou. ⁷ Woni gyan̄gbate n̄on ȳēe n̄gba dinaate n̄e, te balate n̄on m̄o ȳēe n̄gba nunkyue baale n̄e. Batorote n̄on siagb̄ēe ȳēe n̄gba deniwalan̄ n̄e, te banaarate n̄on m̄o ȳēe n̄gba otoloku n̄on ɔ ne furufu felin̄ man n̄e. ⁸ Mena wonise banaara benan̄ pou dana ben̄kel̄ēe looro looro. Be dana sia ba yenan̄ kamase na be ben̄kel̄ēe n̄an ateta gba. B̄oo ne tina n̄oon̄en̄ kekpee yela ya. Nelim na ka weese pou na bee kpee n̄oon̄en̄ lese Wurubuare yele nyiaa,

“De Gben̄gyoo Wurubuare Dekpatakpere,
 Ayim̄ēe kamase be doo n̄ man ya!
 Ayim̄ēe kamase be doo n̄ man ya!
 Ayim̄ēe kamase be doo n̄ man ya!
 Nyan̄ yena don̄ pou nyee.
 Nyan̄ yena walan̄ n̄on n̄ be kyaa kaalan̄.
 Nyan̄ yena walan̄ n̄on n̄ kyaa deban̄ kei.
 Te nyan̄ yena walan̄ n̄on nyan̄ ke kyaa
 kekpaakekpaa.”

⁹ Wonise banaara ban̄ ne kpee n̄oon̄en̄ kel̄ēe walan̄ n̄on ɔ kyaa gyooro gbeli ken̄ d̄oo kekpaakekpaa n̄e lese ɔ yele. Deban̄ kamase ken̄ be ȳēe mena na, ¹⁰ na kegyiise sao banaara ban̄ te tisi bun̄ii walan̄ n̄on ɔ kyaa gyooro gbeli ken̄ d̄oo kekpaakekpaa n̄e siaman na be ta som e. Bee

gyuusu be gyooro kototōose ḡan see gyooro gbeli
keḡ siaman, na ba te yako nyiaa,

11 “De Gbengyoo, nyan yena de Wurubuare.

N kaboena nyi baa lese n yele na baa mo obuo
fa neḡ.

N dana doḡ, nawolo nyi nyan yeena kpene
kamase.

N yeḡ kpene kamase bo n kegyaebii man,
te n kegyaebii man te ḡe popou mo kyaa ne.”

5

*Yesu Kristo waageḡ kaboela nyi waa toro tōne
keḡ*

1 Keḡa wole ne, me naa tōne deboosa daale
doo walaḡ ḡon o kyaa gyooro gbeli keḡ doo
ne dunolun nyinmaa man. Ba te ḡmarase
do tōne keḡ siaman na ke wole pou, te ba
moo kolo anemaatan ḡgba keeni ne to ke noo
betabonyetooro. 2 Keḡte me naa Wurubuare
kpilale doḡte ḡolo fae yeesa keḡkeḡ boose nyiaa,
“Amote kaboela nyi waa wolee keenise ḡan, na
waa toro tōne keḡ?” 3 Mōna, na ḡolo be kyaa
adido yaa tēle kei doo, yaa tēle kei ateta keḡ
waa tale toro tōne keḡ na waa kala ke ya. 4 Mena
doo me wiiwo nideli, nawolo nyi be te nyin walaḡ
ḡon o kaboena nyi waa toro tōne keḡ yaa waa
kala ke ya. 5 Botoo te kegyiise ban ḡan ḡolo yako
maḡ nyiaa, “Na wii ya. Keḡ, walaḡ ḡon beḡ baake
nyi Dinaate ḡon o ba lee Gyuda dekpalaḡan man
na gyoo Defidi duulun man te o yeḡ walaḡ dinaa
e ne te yoo di obonsam doo. Mena doo ḡon ne

gyae la waa tale wolee keenise nyetooro ñan, na waa toro tone keñ.”

⁶ Kenje me naa Nambu ñon o yee ñgba ba koo e bo ne sejeje gyooro gbeli keñ na wonise banaara ban, na kegyiise sao banaara ban nsana nsana. O dana woo nyetooro na sia nyetooro. Sia nyetooro ñan yena Wurubuarẽ felinse nyetooro ñan o be kpili koñ teelee kei doo yenañ kamase ne. ⁷ Botoo te Nambu ñon koñawo kaa lee tone keñ lee walañ ñon o kyaa gyooro gbeli keñ doo ne nyinmaa man. ⁸ O ke lee tone keñ ne, wonise banaara (4) ban na kegyiise saobanaara (24) ban kaa bunawo som Nambu ñonañ. Na be man walañ kamase dana adolee na koba yayam nyefale, na oliifi te wulu ñe man. Oliifi keñ sejeje baa fa Kristotena kefane keñ bee fane fa Wurubuarẽ ne. ⁹ Kenje be kpree nooneñ wole fa Nambu ñon nyiaa,

“Nyañ kaboela nyi nya lee tone keñ na n ke wolee keenise ñan.

Nawolo nyi ba koo neñ,
te n moo n fatabo lee balan fa Wurubuarẽ.

N lee balan lee akpanalan kamase man,
na deise kamase na teelee kei doo duulun
kpookpoo man,
na teelese kamase man fa Wurubuarẽ.

¹⁰ N ta mo mena balan benañ kpu n gyoori keñ
man,
te n yela ba bese gyoorobia na saese na baa
som Wurubuarẽ,
na be kaa di gyoori teelee kei balan pou doo.”

¹¹ Me ka bese geese kee ne, te me nyii Wurubuarẽ kpilala burum baale woya. Ba boe keñ

nyi ɲolo na ɲolo be tale kala wɔ ya. Na be te kilisi gyooro gbeli ken na wonise banaara ban na kegyiise sao banaara ban pou. ¹² Na bee kpee nɔɔnen kenken nyiaa,

“Nambu ɲon bɔɔ ko e ne,
 ɲon kaboela nyi dɛɛ lese ɔ yele
 na dɛɛ mo obuo fa nideli.

ɲon te don na nyansa na wosekenyin pou kaboena.”

¹³ Botɔɔ te me nyii kpene kamase ken Wu-rubuaɛ be yeɛ te ɲe kyaa adido, na ɲan ɲe kyaa tɛɛle dɔɔ na ɲan ɲe doo tɛɛle ateta, na ɲan ɲe doo ɛpo man ne pou kpee nɔɔnen yako nyiaa,

“Walan ɲon ɔ kyaa gyooro gbeli ken dɔɔ,
 na Nambu ɲon te kaboena nyi
 dɛɛ lese ba yele na dɛɛ mo obuo
 na gyoorobiiri fa wɔ kekpaakekpa.”

¹⁴ Kenɛte wonise banaara ban sɛɛwɔ yako nyi, “Amen.” Te kegyiise sao banaara ban tisiwɔ bunji ba doona dɔɔ, te ba moo be sia bun tɛɛle man te ba somwɔ.

6

Yesu ke wolee keenise nyetooro ɲan

¹ Me ka sen mee keɛ ne, te Nambu ɲon wolee keenise nyetooro ɲan bɔɔ mo mataa tɔne ken tɔ ke nɔɔ ne man gyanɣbate ken. Botɔɔ te me nyii wonise banaara ban man ɲolo fae yeesa kenken ɲgba ɔga fae la ne baake nyiaa, “Kɔɲ!”

² Karatetee dokolon me keɛ na, dɛɛkyon wolom pareparepare ɲolo senɛɛ laa. Na walan ɲon ɔ kyaa ɔ dɔɔ ne dana banɗan, te ba moo gyooro kotɔɔ fa e. Kenɛte ɔ kyaawɔ dɛɛkyon ɲon

doo lee lan ngba walan non o ne yoo di deban kamase ne, te o lanawo o kaa yoo di.

³ Nambu non ke wolee keeni alate ken ne, te me nyii wonise banaara ban man balate non woya baakewo nyiaa, "Koo!" ⁴ Karatete dokolon te me naa deekyon balate nolo mo leewo ko. Kei non yee deekyon yayam e. Te be faa walan non o kyaa o doo ne don nyi waa lese woseferey lee teele kei doo, na balan ke nyin yoo koe don. Ken te ba moo yoosila dinaa daale do e o nyinmaa man.

⁵ Nambu non ke wolee keeni atoorote ken ne, me nyii wonise banaara ban man batoorote non woya baakewo nyiaa, "Koo!" Me kee na deekyon bibiini kirikirikiri nolo seye laa me siaman. Na walan non o kyaa o doo ne dana koto ken bee mo ker aboo ne o nyinmaa man. ⁶ Botoo te me nyii kolo ngba walan kekolosi ne wonise banaara ban man nyiaa, "Baa yoo kefaa bilin kuruwaato lee walan wee dokolon tom keyee koba. Mena mo te baa yoo wambela bilin kuruwaa toose atooro lee walan wee dokolon tom keyee koba. Mona nun na solon doo, nolo na tina na ya!"

⁷ Nambu non ke wolee keeni anaarate ken ne, te me nyii wonise banaara ban man anaarate non woya baakewo nyiaa, "Koo!" ⁸ Me geese kee na, deekyon kpala kookoon nolo seye laa botoo. Walan non o kyaa o doo ne te bee baake nyi Yen. Na woyade mo silana e wole wole. Ba te fa wo don nyi baa mo yoosila na tanam, na kawese na wonembia kumee ban be kyaa teele kei doo ne, koe balan ban be kyaa teele kei doo ne be man kekpase anaara man dekpen dokolon.

⁹ Nambu ñon ke wolee keeni anonŋte keŋ nɛ, te me naa balan baale woya na be doo Wurubuaɛ kedeesa boe keŋ ateta. Mena woya kewo yena balan ban lee Wurubuaɛ nombia ñan keyako doo te boo koe wo nɛ. Mena balan benaŋ seŋawo keŋkeŋ di Wurubuaɛ nombia ñan wose man adanseɛ, keŋ be ta lee be wole ya. ¹⁰ Botoo te woya ban fae yeesa keŋkeŋ boose nyiaa, “De Gbenɣyoo Wurubuaɛ, nyaŋ yena donŋte. Nyaŋ nyaagen yena walaŋ ñon n ne di anokoare, te ayimeɛ kamase mo be doo n man ya. Woromo te nyaŋ ke di tɛele kei doo balan nombia, na n ke won ba denjele lee mena keŋ boo koe daa nɛ doo?” ¹¹ Keŋte Wurubuaɛ faa woya ban man walaŋ kamase kegba wolom wurikyim. Te o yako wo nyiaa, “E nyiŋ konoo kyaa kyomii. Nawolo nyi kaboena nyi e tebia Kristotena akaŋ ban kaboena nyi baa koe wo lee Wurubuaɛ nombia ñan keyako doo, ŋgba mena keŋ boo koe ñon nɛ be yaanoole keŋ kelii pɛ.”

¹² Nambu ñon ke wolee keeni loorote keŋ nɛ, karatete dokolon te tɛele wosiwo keŋkeŋ, te weese kyɛkeewo biri tuum ŋgba kanyaŋ bibiini nɛ. Te gyaalan mo kyɛkeewo yase goon ŋgba fatabo nɛ. ¹³ Botoo te kyolobiise kuliwo lee adido yala tɛele man, ŋgba mena keŋ felin dinaa de gyoo te daasebia adendeleɛ ne tirii yala nɛ. ¹⁴ Keŋte adido mo boowo ŋgba mena keŋ be boo dofonon nɛ te ke ŋaalaawo. Te bulase na tɛelesebia ñan lon be kilisi ŋa gyaŋee nɛ, pou ŋaalaawo lee botoo keŋ ŋa seŋee nɛ. ¹⁵ Te tɛele kei doo gyoonen na yoonootena kegyiise, na balan ban be dana koba na tɛele kei doo kegyiise

na gbenji kamase, na gyoorobia pou yekiiwo ka yo boya boonej man na kpananse nan ne gyakaa bulase doo ne ateta. ¹⁶ Kenje be fae yeesa baake bulase na kpananse nan nyiaa, “E biliji kaa wuu de doo. Na walan non o kyaa gyooro gbeli ken doo ne be nyin naa daa ya, na Nambu non mo be nyin mo ban won da denjele ya. ¹⁷ Nawolo nyi wee dinaa ken baa mo ban di balan nombia ne te lii. Te amote ne gyae la waa tale sen be siaman?”

7

Wurubuare balan ban o ba do wo nso ne

¹ Kenja pou wole ne, me naa Wurubuare kpilala banaara baale na ba senje tee kei yenaase anaara nan man. Te be too felinje nan nee gyroo lee tee kei yenaase anaara nan pou, na non nyin gyroo tee doo yaa epo doo yaa dan kamase doo ya. ² Kenje ma besewo naa Wurubuare kpilale nolo, na o ta lee weese deele yenan. O dana kpene ken Wurubuare non o kyaa kekpaakekpaa ne na mo do o balan nso ne o nyinmaa man. Botoo te o loo noo yako Wurubuare kpilala banaara ban Wurubuare be fa wo don nyi baa mo kayeyee kon tee na epo doo ne nyiaa, ³ “E na wolee tee yaa epo yaa daase nan ya, kelii deban ken dee mo kpene ken de Wurubuare na mo do o balan nso ne, fee ban pou bee som e ne tirinooose doo pe.” ⁴ Botoo te ba wola man balan ban Wurubuare ba do wo nso ne be yaanoole. Be yaanoole yee balan kakponse kufu ala akpen

kufu ala (144,000). Mena balan̄ kɛwɔ pou lee Iseraetena akpaɲalan̄ kufu ala ɲan pou man.

⁵ Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Gyuda duulun̄ man.

Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Ruben duulun̄ man.

Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Gade duulun̄ man.

⁶ Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Asa duulun̄ man.

Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Nafitali duulun̄.

Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Manase duulun̄ man.

⁷ Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Simeon duulun̄ man.

Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Lewi duulun̄ man.

Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Isaka duulun̄ man.

⁸ Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Sebulon duulun̄ man.

Balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
lee la Gyosefo duulun̄ man.

Te balan̄ kakpoɲse kufu bala (12,000)
mɔ lee la Bengyamen duulun̄ man.

Balan̄ burum ban̄ ɲolo be tale kala wɔ ya nɛ

⁹ Kenan̄ wɔle me kɛɛ na, balan̄ burum baale seɲɛɛ laa ken̄ ɲolo na ɲolo be tale kala wɔ ya. Mena balan̄ benan̄ lee tɛɛlese na debiise na deise na akpaɲalan̄se na balan̄ kpookpoo kamase man. Mena balan̄ benan̄ pou seɲɛɛ

gyooro gbeli ken na Nambu ñon siaman. Ba doona kegbase wolomεε wurikyim, te walañ kamase mo dana okεε faarenj o nyinmaa man.

¹⁰ Na bæ fae yeesa kenkenj yako nyiaa,

“Wurubuare ñon o kyaa gyooro gbeli ken doo ne, na Nambu ñon ne læ na da nyee.”

¹¹ Debañ kenañ na, Wurubuare kpilala bañ pou senεε kilisi gyooro gbeli ken, na kegyiise sao banaara bañ na wonise banaara bañ. Be popou tisiwo bunji mo be sia bunj teele man gyooro gbeli ken siaman, te ba som Wurubuare ¹² te be sεewo nyiaa,

“Amen.

De Gbenjyoo Wurubuare danaana donj na nyansa na gyoorobiiri.

Mena doo ε yela dεε do e noo lese o yele kekpaakekpaa.

Amen.”

¹³ Botoo te kegyiise sao banaara bañ man ñolo boose manj nyiaa, “Balañ bomoo yena bañ ba doona kegbase wolomεε wurikyim kenja te alenj yaa ba leewo?” ¹⁴ Kenje me tiranoo fa e nyi

“Kegyia, nyanj gyenja la.” Te o yako manj nyiaa, “Balañ kewoo yena balañ bañ Wurubuare ba lese wo lee kayeyεε dinaa kenj be koñ be doo ne man. Bañ yena balañ bañ booo faafo ba kegbase Nambu ñon fatabo kenj man te ñoo lee wolose pareparepare ne. ¹⁵ Mena doo,

te be yela be kaa senawo

Wurubuare gyooro gbeli ken siaman ne.

Bæ som Wurubuare o deni dinaa kenj man nelim na ka weese.

Walañ ñon o kyaa gyooro gbeli ken doo ne,

waa fελεε ɔ kanyan wuu wɔ na waa gyee wɔ.
 16 Tanam be gyae ka ko wɔ bela ya,
 te lonboanɛn mɔ be gyae ka ko wɔ bela ya.
 Weese be gyae waa nyakee wɔ ya,
 te duwulawula mɔ be gyae ke nyin wɔ ya.
 17 Nawolo nyi Nambu ɛn ɔ seɛɛ
 Wurubuarɛ gyooro gbeli ken nsana nsana
 nɛ,
 ɛn ne gyae la waa kɛɛ be dɔɔ
 ɛgba mena ken namensekɛɛlere
 ne kɛɛ ɔ namense dɔɔ nɛ.
 ɛn ne gyae la waa ta be siaman
 mo wɔ gyu nyeedon lon ken gyan.
 Te Wurubuarɛ gbagba ne gyae la
 waa feefo ba siasaran pou lee be siaman.”

8

Nambu ɛn ke wolee keeni ɔtomante ken

1 Nambu ɛn ke wolee keeni nyetoorote ken
 boɔ mo tɔ tɔne ken nɔɔ nɛ, adido botɔɔ pou
 yɛɛwɔ yididi kelii ɛgba deban yaale nɛ. 2 Botɔɔ
 te me naa Wurubuarɛ kpilala nyetooro ban bɛɛ
 sem Wurubuarɛ siaman nɛ. Te ba moo kabereɛ
 nyetooro fa wɔ. 3 Kenɛte Wurubuarɛ kpilale ɛlo
 kɔɛawɔ kaa seɛ kedeɛsa boe ken gyan. Na ɔ
 dana kɔba yayam nyefale ɔ nyinmaa man. Te
 ba moo oliifi burum ɛaale fa e nyi waa mo
 kpɛ na Wurubuarɛ balan ban kefane ken bɛɛ
 fane nɛ, na waa mo gyakaa kedeɛsa boe ken
 boɔ mo kɔba yayam yɛɛ ke, te ke doo gyooro
 gbeli ken siaman nɛ dɔɔ. 4 Kenɛte oliifi ken
 nyɔɔse ɛnan na Wurubuarɛ balan ban kefane ken
 leewɔ Wurubuarɛ kpilale ɛn nyinmaa man gyu

Wurubuare gyaŋ. ⁵ Kenŋte Wurubuare kpilale ŋon lese boalaŋ lee kedeesa boe keŋ dɔɔ do koba yayam nyefale keŋ man wulu. Te ɔ funja ke na boalaŋ keŋ lee adido botɔɔ ke lɔ tɛele man. Karatetee dokolonŋ te ɔga ŋmaalewɔ te ɔ faewɔ na yeesa, te tɛele mɔ wosiwɔ.

Wurubuare kpilala kawola be kabereɛ

⁶ Botɔɔ te Wurubuare kpilala nyetooro baŋ be dana kabereɛ ŋan nɛ, desina ba wose na baa wola be kabereɛ ŋenaŋ. ⁷ Kenŋte Wurubuare kpilale gyaŋgbate ŋon wola ɔ kabereɛ keŋ. ɔ kawola ke pɛ te be funja akpelenŋkpelenŋbia na boalaŋ keŋ fatabo kyakalɛ ke man nɛ lee adido kaa lɔ tɛele dɔɔ. Kekɔŋ mena nɛ, boalaŋ kpaa tɛele kei kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ, na daase pou kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ na ŋalese nalaŋ nyiŋan pou.

⁸ Kenanŋ wɔle te Wurubuare kpilale balate ŋon mɔ wola ɔ kabereɛ keŋ. ɔ kawola ke nɛ, te be funja kolo ŋgba bula dinaa daale ne kpaa la nɛ kaa lɔ epo man. Karatetee dokolonŋ na epo kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ ta bese fatabo goonŋ. ⁹ Ke man wonembia pou mɔ kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ yekeewɔ. Te agbelese dinaana ŋan ŋe dɔŋ epo dɔɔ nɛ, ŋe man kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ wɔlɛewɔ pou.

¹⁰ Kenŋte Wurubuare kpilale batoorote ŋon mɔ wola ɔ kabereɛ. ɔ kawola ke nɛ, te kyolobii dinaa ŋon ɔ ne kpaa ŋgba boalaŋ na daakpee nɛ, leewɔ adido kaa yala booneŋ na lonŋe ŋan ne puu lee tɛele man nɛ kekpase atooro man dekpɛŋ dokolonŋ man wɔlɛɛ ŋa pou. ¹¹ Kyolobii

ḡonanj yelee yena Nante. Mena dɔɔ lonse ḡan pou kekpase atooro man dekpɛḡ dokolon yee ḡanj, te balan ban pou bɔɔ nyɔɔ lon kenanj ne, be man burum yekeewɔ lee ke ḡanj keḡ dɔɔ.

¹² Kenanj wɔle te Wurubuare kpilale banaarate ḡon mɔ wola ɔ kabere. ɔ kawola ke ne, te weese kekpase atooro man dekpɛḡ, na gyaalan kek-pase atooro man dekpɛḡ, na kyolobiise kek-pase atooro man dekpɛḡ pou gyoo ditintee tuum. Wee dibilin mɔ kekpase atooro man dekpɛḡ dokolon te nyin kenmanee korakora ya. Mena mɔ te be kpala nelim man akpɛḡ atooro na, ke man dekpɛḡ dokolon mɔ te nyin kenmanee ya.

¹³ Me ka seḡ mee kee ne, te me naa otoloku ḡolo na ɔ ne furufu adido adido. Keḡte me nyiiwɔ ɔ ne yako keḡken nyiaa, “Balan ban baa kyaa teelee kei dɔɔ kelii debanj keḡ Wurubuare kpilala batooro akan ban baa wola be kabere ne, baa laako bola bola!”

9

¹ Kenanj wɔle te Wurubuare kpilale banante ḡon mɔ wola ɔ kabere keḡ. ɔ kawola ke ne, te me naa kyolobii ḡolo kuluwɔ lee adido kaa yala teelee man. Botɔɔ te Wurubuare moo safowaa keḡ bee mo toro disim keḡ tɔe bɔɔ kyilimkyilim keḡ ke tan ɔto ya ne fa kyolobii ḡon. ² ɔ ka toro bɔɔ keḡ nɔɔ ne, nyɔɔse leewɔ ke man ḡgba mena keḡ nyɔɔse na lee boalan degyapaa man ne. Te nyɔɔse keḡ yela weese na ḡoma pou biriwɔ tuum. ³ Keḡte akpataana leewɔ nyɔɔse ḡan man kaa yala teelee dɔɔ. Te be faa wɔ don keḡ baa mo tɔ balan ḡgba kanase ne. ⁴ Be yako wɔ

nyi be na wɔlɛɛ tɛɛle kei dɔɔ ɲalese na daase na abɔɔ ɲan ne tuu tɛɛle dɔɔ nɛ ya. Mɔna baa naase balan ban Wurubuarɛ ta do wɔ nso be tirinɔɔse dɔɔ ya nɛ diyem. ⁵ Ba te fa wɔ don nyi baa ko balan benan ya. Mɔna be faa wɔ don bo nyi baa mo naase wɔ diyem gyaalanɲa banon. Te diyem ken bɔɔ naa nɛ, wee wɔ ɲgba kana tɔɔ na walan nɛ. ⁶ Mena weeya ɲenan man nɛ, balan baa gyae yen nyi baa yen mɔ bɔɔ gyae baa yen ya. Baa gyae nyi yen de kaa mo wɔ, mɔna yen be gyae waa benaa wɔ ya.

⁷ Mena akpataana benan yɛɛ ɲgba dɛɛkyɔnse ban bɔɔ desina wɔ baa mo gyu yoo nɛ. Abɔɔ ɲaale gyakaa ba nyeeya dɔɔ ɲgba kotɔtɔɔse ɲan bɔɔ mo kɔba yayam yɛɛ ɲa nɛ, te be siagbɛɛ mɔ yɛɛ ɲgba denibalan nɛ. ⁸ Ba wose wona yɛɛ ɲgba ala nyeenyɔɔse nɛ, te be kela mɔ yɛɛ ɲgba dinaate kela nɛ. ⁹ Na abɔɔ ɲaale mataa be konɔɔse dɔɔ, ɲgba nyeela pampasan ɲan yoonɔɔtena na mo gyee be konɔɔ nɛ. Te be benkeleɛ mɔ ne yɛɛ yeesa ɲgba dɛɛkyɔnse burum ne tuu na be kotase bee gyu yoo nɛ. ¹⁰ Na be dana gyunse ɲan ne tɔ balan ɲgba kanase nɛ. Te don ken baa mo naase balan diyem gyaalanɲa banon nɛ, doo bo be gyunse ɲenan man. ¹¹ Be gyoo ɲon ɔ ne kɛɛ be dɔɔ yɛna ɔbonsam kpilale ɲon ɔ ne kɛɛ bɔɔ kyilimkyilim ken ke tan ɔto ya nɛ dɔɔ nɛ. Gyudatena dei man na bɛɛ baake e nyi Abadɔn, te Girikitena dei man na bɛɛ baake e nyi Apoliyon ken nawolo nyi Abɔɔwɔlɛɛre. ¹² Kayeyɛ gyanɲbate ken kaalanɲa laa nɛ. Ala mɔ don gbɛɛ ne kon.

13 Kenje Wurubuarɛ kpilale loorote ɲon mo wola ɔ kabere. Ɔ kawola ke ne, te me nyii woya ɲaale leewɔ Wurubuarɛ kedeesa boe ken boɔ mo kɔba yayam yɛɛ ke te ka seɲɛɛ Wurubuarɛ siaman ne, ka yenaase anaara ɲan man. 14 Woya ɲenanɲ yako Wurubuarɛ kpilale loorote ɲon ɔ dana kabere ken ne nyiaa, “Tina ɔbonsam kpilala banaara banɲ boɔ bake wɔ do boo dinaa Efurate man ne yela.” 15 Mena doɔ be tinaa wɔ yela. Na Wurubuarɛ te desina wɔ see fa mena debanɲ kei, na mena wee kei na mena gyaalanɲ kei na mena kulutoo kei, nyi baa koe tɛɛle kei doɔ balanɲ kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ. 16 Kenje ba wola manɲ balanɲ banɲ be kyaa dɛɛkyɔɲse banɲ doɔ ne be yaanɔle. Na be yaanɔle yɛɛ kakpɔɲ kakpɔɲse sɔɲonɔɲse ala (200,000,000). 17 Dɛɛkyɔɲse na balanɲ banɲ be kyaa be doɔ te moɔ naa wɔ ɲgba doseɛ man ne, be dinɔɔ yaa mɛɛ gyae maa wola ɲon ne. Nyeela pampasanɲ ɲan balanɲ banɲ be kyaa dɛɛkyɔɲse banɲ doɔ ba mo gyee be konɔɔse ne, ɲe ɲaale yaseɛ ɲgba boalanɲ ne, te ɲaale mo birɛɛ yuu te ɲaale mo yɛɛ kegyim nunɲ ɲgba kpatakpele ne. Dɛɛkyɔɲse banɲ nyeeya yɛɛ ɲgba dinaate nyee ne. Na boalanɲ na nyɔɔse na kpatakpele na lee be nɔɔse man. 18 Boalanɲ na nyɔɔse na kpatakpele ɲan ba lee be nɔɔse man ne, ɲan yena kayeyɛɛ nombia ɲan ba ko tɛɛle kei doɔ balanɲ kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ ne. 19 Dɛɛkyɔɲse banɲ doɲ kenɲ bɛɛ mo koe balanɲ ne doe be nɔɔse na be gyunɲse man. Be gyunɲse yɛɛ ɲgba doma ne, te ɲe dana nyeeya ɲan bɛɛ mo gooli balanɲ.

20 Balanɲ banɲ boɔ kaa tɛɛle kei doɔ kenɲ be ta

yem lee mena kayeyee nombia kenja man ya ne, te tina be nombiakumee keyee yela ya. Ba te kyeekee ba agyuen na baa tina aboo njan ban gbagba ba mo be nyinmaase yee na ne kasom yela ya. Be te tina felinkumee na beeneh njan ban gbagba ba mo koba yayam yaa koba wolom yaa nyeela yaa boya yaa daase yee na ne kasom yela ya. Mona mena beeneh kewo bee naa ya, te ne bee nyii dei ya te ne bee tee mo ya. ²¹ Mena ke mo te ba te kyeekee ba agyuen na baa tina balan kakoe, na nmeeseh nombia na kafon nombia na nmeeleh nombia yela ya.

10

Wurubuarɛ kpilale njon ɔ dana tɔnebiɪ ken bɔɔ bɔ ke ne

¹ Kei wole ne, ma besewo naa Wurubuarɛ kpilale donje nolo bela na ɔ ta lee adido ɔ ne kɔh. Na debunta te kilisi ɔ wose gyanee ngba kegba te ɔ doona ne, te kolo mo te kilisi ɔ nyee gyanee ngba okyimaale ne. ɔ siagbee ne halakee ngba weese ne, te ɔ nawoo mo yee ngba daakpeese na boalan sehee la ne kpaa ne. ² Na ɔ dana tɔnebiɪ daale ken bɔɔ gyuuusu ke ne ɔ nyinmaa man. Kenje ɔ moo ɔ dunoluh nae gyakaa epo doo, na ɔ demena nae mo sehee teele doo. ³ Kenje ɔ fae yeesa kenken ngba dinaate muusu la ne. ɔ ke fae yeesa ken ne, te oga faewo betabonyetooro. ⁴ Oga ke fae betabonyetooro ken ne, nafo me gyaewo nyi maa nmarase kpene ken moo nyii lee oga kefae ken man ne see. Mona me nyii woya naale lee adido ken ne yako man nyiaa, “Kyan nombia

ḡan n be nyii ne do n nyee man. Na ḡmarase ḡa see ya.” ⁵ Botɔɔ te Wurubuare kpilale ḡon moɔ naa ɔ seḡe keḡ ɔ nae daale gyakaa epo dɔɔ, te ɔ nae daale mo seḡe teelee dɔɔ ne gyinaa ɔ dunolun nyinmaa adido.

⁶ Keḡte ɔ kaḡa Wurubuare ḡon ɔ kyaa kek-paakekpaa, te ɔ be yeḡ adido na abɔɔ ḡan pou ḡe kyaa botɔɔ, na ateta na abɔɔ ḡan pou ḡe kyaa kebo, na epo na abɔɔ ḡan pou ḡe doo ke man ne ntaḡ. Ntaḡ keḡ ɔ be kam ne yeḡa nyiaa, “Wurubuare be gyae waa dɔɔ wole lee kpene keḡ ɔ ne gyae nyi waa yeḡ ne man ya.

⁷ Mɔna debaḡ keḡ Wurubuare kpilale nyetoorote ḡon waa wola ɔ kabere keḡ ne, debaḡ kenaḡ te nombia aweeseḡ ḡan Wurubuare be yako fa ɔ tewuleḡ baḡ be yeḡ wa akpenkpenḡyɔɔrawɔ ne, gyae ke koḡ mena.”

⁸ Botɔɔ te woya ḡan moɔ nyii lee adido kaalan ne besewɔ kolosi fa maḡ bela nyiaa, “Ta gyu ke lee tɔneḡii keḡ boɔ gyusu ke ne lee Wurubuare kpilale ḡon ɔ seḡe te ɔ nae daale gyakaa epo dɔɔ, te ɔ nae daale mo seḡe teelee man ne nyinmaa man.”

⁹ Mena dɔɔ me gyuuwɔ Wurubuare kpilale ḡon gyaḡ nyi waa mo tɔneḡii keḡ fa maḡ. Keḡte ɔ yako maḡ nyiaa, “Lee ke na n ke tao ke. N ne tao ke ne, ke gyae ke yeḡ neḡ gyon n noɔman ḡgba teebɔɔ ne. Mɔna akpaa n lila ke na, ke gyae ke yeḡ ḡaḡ n tɔɔman.” ¹⁰ Botɔɔ te me lee tɔneḡii keḡ lee Wurubuare kpilale ḡon nyinmaa man te ma moɔ ke tao. Me keḡ tao ke ne, na ke dana gyon ḡgba teebɔɔ ne me noɔman. Mɔna ma ke tao ke mo lila ne, me tɔɔman pou yeḡ maḡ ḡaḡ bo. ¹¹ Ma ke tao ke taḡ ne te me

nyii woya ñaale yako mañ nyiaa, “Kaboena nyi nya bese gyo Wurubuaɛ nombia ñan ɔ be yako neñ nɛ dekpɛñkpɛñ fa balan burum, na tɛlese na deise na gyooneñ ñgba mena keñ Wurubuaɛ ba lese wola neñ nɛ.”

11

Wurubuaɛ adansɛɛtena bala ban

¹ Keña wɔle nɛ, te ñolo faa mañ gbutu keñ ke yɛɛ ñgba dan keñ bɛɛ mo maa kolo nɛ. Keñte ɔ yako mañ nyiaa, “Koro gyu ke maa Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keñ na Wurubuaɛ kedeesa boe keñ, na n ke kala balan ban pou bɛɛ som Wurubuaɛ botɔɔ nɛ. ² Mɔna na maa tɛle keñ ke doo Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keñ yenaase nɛ ya, nawolo nyi be ta mo botɔɔ fa balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ. Ban ne gyae la baa di donj Gyerusalem donɔɔ keñ dɔɔ gyaalanja sɔñola na ala. ³ Te maa kpila ma adansɛɛtena bala, na baa do lia abɔɔ kɔñ kaa kolosi me nombia ñan mɔɔ lese wola wɔ nɛ gyaalanja sɔñola na ala.”

⁴ Adansɛɛtena bala ban yena oliifi daase ala na kanease daase ala ñan seɲɛɛ Wurubuaɛ ñon ɔ yɛɛ tɛle kei pou Gbenjyoo e nɛ siaman nɛ. ⁵ Akpaa ñolo de kɔñ nyi ɔ kaa yɛɛ mena Wurubuaɛ akpɛñkpɛñgyɔɔra bala kɛwɔ nombi-ikum daale nɛ, boalan na lee be nɔɔse man kaa ko be kɔlala benañ. Te walan kamase ñon ɔ ne gyae nyi waa yɛɛ wɔ kolo kum daale na, mena gbɛɛ kenañ man te bɛɛ mo ko ɔtenate. ⁶ Mena Wurubuaɛ akpɛñkpɛñgyɔɔra bala kɛwɔ dana

don, ken baa tale to gbεε nyi deban kamase ken baa kolosi Wurubuarε nombia na oga na ηεε ya. Be dana don ken baa tale yela lonse pou ka bese fatabo, te baa tale yela kayeyεε kamase mo ke yala tεεle kei doo deban kamase ken bεε gyae.

⁷ Akpaa Wurubuarε akpenkpenngyoo bala ban de kolosi be nombia nan tan ne, wonembukum non o ne kyaa lee boo kyilimkyilim ken ka be tan oto ya man ne, waa kaa yokii na wo na waa di be doo na waa koe wo. ⁸ Te baa tina ba woya yela donoo dinaa ken abonterε man. Mena donoo kei man te be gyoo be Gbenngyoo sakaa opanan doo ko. Balan ta do mena donoo kenan yeke nyi Sodom yaa Igyipite. ⁹ Balan baa lee donoo se kpookpoo, na deise kpookpoo na tεεlese kpookpoo man kon kaa keε woya benan weeya atoro na yaale. Mona balan baa bεε nyi be na wuu wo ya. ¹⁰ Ba yen gyae ke yeε tεεle kei doo balan gyon. Baa di wee kenan ηgba ba wee dinaa daale ne, na baa kyεε donna aboo. Nawolo nyi Wurubuarε akpenkpenngyoo bala kewo naase balan diyem nideli tεεle kei doo.

¹¹ Mona weeya atoro na yaale kei wole ne, Wurubuarε yela o weeseε kaa gyoo be man te be fonawo koro kyaa. Kei yela gyakolon gyoo balan ban pou boo naa wo ne nideli. ¹² Botoo te Wurubuarε kpilala bala ban nyii woya ηaale kolosiwo na wo kenken lee adido nyiaa, “E gyen kon adido kebo.” Ken te ba moowo ηoma man gyen gyu adido, na be kolala ban seηεε bεε keε wo. ¹³ Mena deban kenan man ne, tεεle wosiwo nideli ken nyi donoo dinaa ken kekparse kufu man dekpen dokolon yeεεwo. Tεεle kewosi

kenan̄ m̄o koo balan̄ kakpon̄se nyetooro (7,000). Te gyakolon̄ gyoo balan̄ akan̄ ban̄ be ta yem ya n̄e, te ba lese Wurubuar̄e ñon ɔ kyaa adido n̄e ye. ¹⁴ Kayeȳe nombia ñan alate kaalan̄ laa, te atoorote m̄o ne k̄on̄.

Be kawola kabere nyetoorote ken̄

¹⁵ Ken̄te Wurubuar̄e kpilale nyetoorote ñon wola ɔ kabere. ɔ kawola ke n̄e, te me nyiiwoya ñaale lee adido ken̄ken̄ nyiaa,

“N̄en̄e t̄ele kei d̄oo gyoori
ta bese de Gben̄gyoo Wurubuar̄e
na ɔ bu nyeel̄ere ñon wui,
te de Gben̄gyoo Wurubuar̄e
ne gyae la waa di gyoori kekpaakekpa.”

¹⁶ Ken̄te kegyiise sao banaara ban̄ be kyaa be gyoooro gb̄el̄e d̄oo Wurubuar̄e siaman n̄e, korow̄o bun̄ji som Wurubuar̄e. ¹⁷ Te be yakow̄o nyiaa,

“De Gben̄gyoo Wurubuar̄e don̄ pou Gben̄gyoo,
nyan̄ kyaa la kaalan̄ te nyan̄ s̄e la n̄ kyaa.
D̄e do nen̄ n̄oo nawolo nyi
n ta mo n don̄ ken̄ ka dokoso be kyaa ya n̄e,
n ne di gyoori t̄ele kei d̄oo.”

¹⁸ Balan̄ ban̄ b̄oo gyen̄ nen̄ ya n̄e ta gyen̄ ban̄ n̄ d̄oo,
m̄ona n̄en̄e te kaboena nyi nya lese n̄ ban̄ wola.

Deban̄ te lii ken̄ nyan̄ ke di balan̄ ban̄ b̄oo yekee n̄e nombia,

na n̄ ke t̄o n̄ tewul̄e akpen̄kpen̄gȳora
na n̄ balan̄ ban̄ pou b̄e som nen̄ n̄e kom.

N ke t̄o balan̄ ban̄ bee yee nen̄ n̄e,

na balan ban be dana yele,
 na balan yakaa nyiban pou kom.
 Te deban te lii ken nyan ke wole balan ban pou
 be wole teele kei ne.”

¹⁹ Botoo te be kyan Wurubuarɛ osom deni
 dinaa ken ke kyaa adido ne toro, te me
 naa Nokebakesee Adakaa ken. Ken te oga
 nmaalewo te o faewo, te teele wosiwo te
 akpelenkpelenbia dinaana yalawo.

12

Alo fulute nolo na wonembukum dekpatakpere nolo wose man nombia

¹ Ken wole te gyakolon nombia njaale lese na
 wose wola lee adido bela. Me naa alo nolo na
 weese kilisee na e ngba ken te o doona ne, te
 gyaalan mo doo o nawoo tee. Na o wuuna gyooro
 kototoo ken kyolobiise kufu ala mataa na ke. ² Na
 alo nonan dana fulu ken o na donee, te weelen
 ken doo o ne fae yeesa.

³ Ken te ma besewo naa gyakolon nombia
 njaale lee adido bela. Me naa wonembukum
 yayam dekpatakpere nolo na o yee ngba lajan
 ne, na o dana nyeeya nyetooro na woo kufu.
 Na gyooro kototoose nyetooro yakaa o nyeeya
 nan doo. ⁴ Akpaa n kpala kyolobiise man akpen
 atooro na, wonembu non moo o gyun gberaa ne
 man deken dokolon lo teele man. Na wonembu
 nonan senne alo non o na donee ne siaman,
 nyi akpaa o lola o bu non na waa mo e lila
 debokenan man. ⁵ Botoo te alo non lola bu baale
 non waa di gyoori teele kei doo balan pou doo,

kenj ɔ be gyae waa wii be waranase ya ne. ɔ ka lola bu non pe, te be kaa too e leo lee ɔ naa non nyinmaa man mo e gyu kefa Wurubuarɛ non ɔ kyaa ɔ gyoooro gbeli dɔɔ ne. ⁶ Kenje alo non yeuwɔ ka gyoo kefula man, botɔɔ kenj Wurubuarɛ be desina see e nyi baa keɛ ɔ dɔɔ gyaalanja sɔɔnola na ala.

⁷ Kenje yoo yalawɔ adido botɔɔ. Wurubuarɛ kpilale kegyia Maekɛle na ɔ tewulɛɛ yoowɔ na wonembukum dekpatakpere non na ɔ tewulɛɛ.

⁸ Mɔna wonembukum non na ɔ tewulɛɛ te yɛɛ doɔn ya, mena dɔɔ be te nyin dasenae adido botɔɔ ya. ⁹ Kenje be gegi wonembukum non lee adido botɔɔ. Non yɛna benɛn benɛn dom non bɛɛ baake e nyi yele wɔlɛɛre yaa ɔbɔnsam, non ɔ na beo balan pou tɛɛle kei dɔɔ ne. Te be funja non na ɔ tewulɛɛ ban pou lee adido kaalo tɛɛle man.

¹⁰ Botɔɔ te me nyii woya njaale adido ne yako kenken nyiaa,

“Nɛnɛɛ deban kenj Wurubuarɛ
waa lɛɛ ɔ balan nyee nɛ te lii.

Wurubuarɛ ta lese ɔ doɔn na ɔ gyoori debɔɔ,
te Kristo nyeelɛɛre non mɔ ta lese wola nyi
ɔ dana doɔn tɛɛle kei balan pou dɔɔ.

Nawolo nyi be te funj ɔbɔnsam non
ɔ na mo nombiakumɛɛ gyakaa Kristotena
dɔɔ

Wurubuarɛ siaman nelim na ka weese nɛ ke
lo tɛɛle man.

¹¹ Nambu non ɔ ba mo ɔ wose fa kedeesa nɛ
fatabo,

na anokoare nombia nan bɔɔ kolosi nɛ,
nan te ba moowɔ di ɔbɔnsam dɔɔ.

Be te wii ban gbagba nyeedon ya,
 mona ba moo ba wose fa yen lee ba kelēdi
 dō.

¹² Mena dō emē ban pou ε kyaa Wurubuarē
 man nē,
 ε yela ke yē nōn gyon.

Mō emē ban pou ε kyaa tēle kei dō
 na epo man nē ε laako,
 nawolo nyi obonsam ta mo ban tisi
 lee Wurubuarē man kōn ε gyan.

Ɔ ta mo ban tisi kōn,
 nawolo nyi Ɔ gyen nyi Ɔ weeya nān
 be kaa tēle kei dō nē ta boo ya!”

¹³ Deban ken wonembukum nōn be naa nyi be
 te fun e lee Wurubuarē man kaa lō tēle man nē,
 te Ɔ korowō Ɔ ne gegi alo nōn Ɔ ba lola bu baale
 nōn nē. ¹⁴ Mōna Wurubuarē faa alo nōn otoloku
 dinaa nolo benkelē ala, na waa nyin tale mo
 furufu yela wonembukum nōn gyu kefula man,
 botō ken bō desina see e nyi baa kē Ɔ dō
 kulutooneŋ atoro na yale nē, na wonembukum
 nōn be nyin gbē ke yē e kolo botō ya. ¹⁵ Botō
 te wonembukum nōn puu lon lee Ɔ nōoman ngba
 boo kakpela nē, na ke gyō alo nōn lan. ¹⁶ Mōna
 tēle kyō alo nōn. Tēle bēwō te ke nyō lon
 ken pou wonembukum nōn be puu lee Ɔ nōoman
 nē. ¹⁷ Mena dō wonembukum nōn gyeŋa ban
 alo nōn dō, te Ɔ lanawō yela e nyi Ɔ kaa yoo
 na Ɔ bia akan ban. Alo nōnan bia benan yena
 balan ban pou bee di Wurubuarē nombia nān
 dō, te bee di Kristo wose man adansē nē. Ken te
 wonembukum nōn gyuuwō ka sen epo nōoman.

13

Wonembukum ñon ɔ ba lee epo man ne

¹ Botɔɔ te me naa wonembukum ñolo na ɔ ta lee epo man ɔ ne kɔŋ. Na ɔ dana woo kufu na nyeeya nyetooro, te gyooro kotɔtɔɔse wue woo ñan pou dɔɔ. Te be ñmarase mmusuo nombia ñaale gyakaa nyee kamase dɔɔ. ² Wonembukum ñon mɔɔ naa ne yeɛ ñgba mokɔɔte ne. ɔ dana gelase ñgba ɔsakuru ne, te ɔ nɔɔ mɔ yeɛ ñgba dinaate ne. Kenje wonembukum gyangbate ñon moo ɔ doŋ na ɔ gyoorobiiri na ɔ kegyiiri ñan pou ɔ dana ne fa wonembukum kei. ³ Gyam dinaa daale kyaawɔ kyaa wonembukum ñon nyee keŋ daale dɔɔ keŋ nafɔ ke gyae ke tale ko e, mɔna gyam kenan ta yem. Wonembukum ñonan nombia dana gyakolon, mena dɔɔ tɛele kei dɔɔ balan pou sila e. ⁴ Balan burum som wonembukum dekpatakpere ñon, nawolo nyi na ɔ ta mo ɔ doŋ fa wonembukum kei. Ba som wonembukum kei te be keɛɛ e nyiaa, “Amɔte kyaa la ñgba wonembukum kei ne, te amɔte mɔ ne gyae la waa tale yoo na e?”

⁵ Kenje be feefuwɔ do wonembukum ñon nyi waa yeɛ kegyira nombia, na waa kolosi mmusuo nombia tia Wurubuare. Te be faa e doŋ nyi waa mo di tɛele kei dɔɔ gyaalanja sɔŋola na ala. ⁶ Te wonembukum ñon gyuuusu ɔ nɔɔ kolosi mmusuo nombia tia Wurubuare wɔɛɛ ɔ yeɛ, na ɔ deni dinaa keŋ na ban pou be kyaa Wurubuare man ne. ⁷ Kenje ba besewɔ fa e doŋ nyi waa mo yoo na Wurubuare balan ban na waa di be dɔɔ. Te be faa e doŋ bela nyi waa mo di akpanalanje, na

tæele kei dɔɔ balan na deise na lonɔoro kamase balan dɔɔ. ⁸ Tæele kei dɔɔ balan burum baa som wonembukum kei. Mena balan kɛwɔ yena balan ban ba te nmarase ba yela do nyeedon tone keŋ man ya nɛ. Nyeedon tone kenan yɛ Nambu non ɔ ba mo ɔ wose fa kedeesa leenan tæele kei kewalan nɛ wui. ⁹ Walaŋ non ɔ dana denjele anenyiin dei nɛ, waa see denjele na waa tei. ¹⁰ Akpaa yɛɛ nyi baa kyaŋ nolo yoo man na, yoo man te baa taŋ kyaŋ e.

Te akpaa yɛɛ nyi nolo waa yeŋ sila nɔɔman na, sila nɔɔman te waa taŋ yeŋ.

“Kei nawolo baa nyi,
kaboena nyi Wurubuaɛ balan baa nyin
konɔɔ
na baa seŋ keŋkeŋ ba kelɛedi man.”

Wonembukum non ɔ be bɛɛ lee tæele man nɛ

¹¹ Botɔɔ te ma besewɔ naa wonembukum nolo te bɛɛ lee tæele man bela. Na ɔ dana woo ala nɔba nam nɛ, mɔna ɔ kekolosi yɛɛ nɔba wonembukum dekpatakpere non nɛ. ¹² Don keŋ wonembukum gyaŋgbate non dana nɛ, keŋ te balate kei mɔ dana ɔ ne yɛɛ ɔ tom ɔ dɔɔ non yele man. Te ɔ yela tæele kei dɔɔ balan pou som wonembukum gyaŋgbate non ɔ dana gyaŋtare dinaa ɔ nyeeman nɛ. ¹³ Wonembukum kei mɔ yɛɛ gyakolon nombia dinaana. ɔ yela boalaŋ gba koran leewɔ adido kɔŋ kaa yala tæele man te balan pou naawɔ. ¹⁴ Lee gyakolon nombia nan ɔ be yɛɛ wonembukum gyaŋgbate non yele man nɛ dɔɔ, ɔ talewɔ beo tæele kei dɔɔ balan pou. Te ɔ nɛre wɔ te be maa bane

ngba wonembukum gyanḡbate ḡnon, bɔɔ mo yoosila gooli e ɔ nyeeman yenḡ yenḡ te ɔ ta yem ya nɛ. ¹⁵ Be faa wonembukum balate kei doḡ nyi waa fa bane ḡnon bɔɔ maa ngba wonembukum gyanḡbate ḡnon nɛ nyeedoḡ na waa tale kolosi, na waa yela baa koe baḡ pou bɔɔ bɛɛ nyi bɔɔ som bane ḡnonaḡ ya nɛ. ¹⁶ Te mena wonembukum kei besewɔ ḡnere walaḡ kamaɛ, balanḡ baḡ be dana yeḡ na balanḡ yakaa nyibaḡ, na baḡ be dana kɔba na ayematena na gyoorobia na gbeḡa pou yela ba doo wɔ nso be dunoluḡ nyinḡmaase man na be tirinɔɔse dɔɔ. ¹⁷ Walaḡ kamaɛ ḡnon ɔ be dana wonembukum gyanḡbate ḡnon nso keḡ ya nɛ, ɔtenate be dana gbɛɛ nyi waa yɔɔ kolo yaa waa lɛɛ kolo ya. Nso kei yeḡa wonembukum ḡnon yeḡ, yaa ɔ yeḡe keḡ nɔmba.

¹⁸ Walaḡ ḡnon Wurubuare be fa e nyansa nɛ, ḡnon waageḡ ne gyae la waa tale nyii nombii kei man. Walaḡ ḡnon ɔ dana agyueḡ nɛ, ḡnon ne gyae la waa tale gyenḡ wonembukum ḡnon nɔmba kei yaanɔɔle, nawolo nyi nɔmba kei yeḡɛ deniwalaḡ ḡnolo yeḡe ke. Nɔmba kenanḡ yeḡa sɔḡnonoḡse looro na sɔḡotooro na looro (666).

14

Nambu ḡnon na ɔ balanḡ

¹ Kenanḡ wɔle ma besewɔ gɛɛse kɛɛ na, te me naa Nambu ḡnon ɔ ba mo ɔ wose fa kedeesa nɛ seḡɛ Siyɔn bula keḡ dɔɔ. Na balanḡ kakpoḡse kufu bala akpeḡ kufu ala (144,000) seḡɛ Nambu ḡnonaḡ gyanḡ. Ba te ḡmarase Nambu ḡnon yeḡe na ɔ kya Wurubuare yeḡe gyakaa mena balanḡ

benan tirinɔɔse dɔɔ. ² Kenɛte me nyii woya ŋaale lee adido ŋgba boo wuu la waale ne lam nɛ, te ka besewɔ wii ŋgba ɔga fae la nɛ. Woya ŋan mɔɔ nyii nɛ, ŋe yeɛ ŋgba baale ne gyɔɔ na adolɛɛse nɛ. ³ Mena balan kɛwɔ seŋawɔ Wurubuarɛ gyooro gbeli ken, na wonise banaara ban na kegyiise ban siaman kpee nɔɔnɛn wɔle. Te ŋolo te tale kasee nɔɔnɛn kenan kpu na balan kakponse kufu bala akpen kufu ala (144,000) ban Wurubuarɛ be tɔ ba nyeeman kom lɛɛ wɔ lee tɛɛle kei dɔɔ nɛ ya. ⁴ Mena balan kɛwɔ yena balan ban boo tela ba wose nideli, ken ba te doo na ala yaa baala see korakora ya nɛ. Bee sila Nambu ŋon gyu yenan kamase ken ɔ ne gyu nɛ. Balan kɛwɔ yena balan ban Wurubuarɛ be tɔ ba nyee man kom lɛɛ wɔ lee tɛɛle kei dɔɔ nɛ. Be ta mo wɔ fa Wurubuarɛ na ɔ Nambu ŋon, ŋgba mena ken walan na mo ɔ wɔɔman weenɛɛ gyangba nyinan deesi fa Wurubuarɛ nɛ. ⁵ Be te di dekara see korakora ya, te nombiikum kamase mɔ be mataa na wɔ ya.

Wurubuarɛ kpilala batooro ban

⁶ Kenan wɔle te ma besewɔ naa Wurubuarɛ kpilale ŋolo na ɔ ne furufu felin man adido. Na ɔ dana Kristo nombia kpaakpaa ŋan ŋe kyaa kekpaakekpaa nɛ waa kolosi fa deise, na akpanalanse na tɛɛle kei dɔɔ balan pou. ⁷ Kenɛte ɔ kolosiwɔ kenken nyiaa, “ɛ yee Wurubuarɛ na ɛ ka lese ɔ yele, nawolo nyi ɔ nombia kedi deban ken te lii. ɛ som Wurubuarɛ, nawolo nyi ŋon yeɛna adido na ateta na epo na lonse pou.”

⁸ Botɔɔ te Wurubuare kpilale balate ɲolo mo kɔɲawɔ kaa yako nyiaa, “Babilon donɔɔ dinaa kenj te yelee. Ɔ te yale, nawolo nyi ɔ ta mo ɔ kafonj nombia kyanɛe tɛele kei dɔɔ balan pou. Ɔ kafonj kei yeɛ yaa ɲgba solonj donjete te ɔ moowo fa tɛele kei dɔɔ balan te be nyɔɔwɔ deese ne.”

⁹ Kenjete Wurubuare kpilale batorote ɲolo mo kaa yakowɔ kenkenj nyiaa, “Akpaɔ ɲolo da som wonembukum ɲon, yaa bane ɲon bɔɔ maa ɲgba ɲon ne, yaa ɔ sɛɛ te ba do e nso ɔ nyinmaa man yaa ɔ tirinɔɔ dɔɔ ne, be gyae ke de fa e ya. ¹⁰ Wurubuare waa gyen banj ɔtenate dɔɔ na waa wɔɲ ɔ denjele nideli. Gyae ke yeɛ ɲgba Wurubuare gbagba moona solonj donjete do leenɔɔ kenj nawolo nyi ɔ ta gyen banj ne man fa e. Mena walanj ɲonanj waa naa diyem nideli boalanj kenj ne kpaɔ ɲgba ba moo kpatakpela bo do ke man ne Wurubuare kpilala na Nambu ɲon siaman. ¹¹ Boalanj kenj man mena walanj ɲonanj waa yeyee ne, ke nyɔɔse gyae ka gyen gyu adido kekpaakekpaɔ. Te balan banj beɛ som wonembukum ɲon, na bane ɲon bɔɔ maa ɲgba wonembukum ɲonanj ne, na banj pou bɔɔ do wɔ wonembukum ɲonanj nso ne, bɔɔ gyae baa fɛɛfo korakora ya. Baa naa diyem nideli nelim na ka weese.” ¹² Mena dɔɔ kaboena nyi Wurubuare balan banj bee di Wurubuare mmaraase dɔɔ, te be silana Yesu anokoare man ne, baa nyin konɔɔ na baa senj kenkenj gbɛɛ kamase man. ¹³ Kenjete me nyii woya ɲaale lee adido bela nyiaa, “Nmarase see nyiaa, ‘Balan banj pou baa yenj de Gbenjyoo yele man lee gyenj wee kei ne gyu ne, banj na nyeebam.’ ” Kenjete Wurubuare felin ɲon

mɔ sɛɛwɔ nyiaa, “Ayi, ke yɛɛ ampan. Baa fɛɛfo lee be kaale pou man, nawolo nyi be nombia njan bɔɔ yɛɛ nɛ ne gyae la ke sila wɔ.”

¹⁴ Ma besewɔ gɛɛse kɛɛ na, te me naa nɔma wolomɛɛ njaale. Te me naa nɔlo kyaa nɔma njan njan dɔɔ nɔba “Deniwalan” nɛ. Ɔ wuuna gyooro kotɔtɔɔ ɔ nyee dɔɔ, te ɔ dana sakawa ken kɛɛ bee banban nɛ ɔ nyinmaa man. ¹⁵ Kenɛte Wurubuare kpilale nɔlo mɔ leewɔ Wurubuare ɔsom deni dinaa ken man adido kɔn, te ɔ kolosiwɔ kenken yako walan nɔn ɔ kyaa nɔma njan dɔɔ nɛ nyiaa, “Mo n sakawa ken na n ke kɛɛɛ weenɛɛ njan. Nawolo nyi tɛɛle kei dɔɔ weenɛɛ njan te yɛɛ, te nja kekɛɛɛ mɔ deban te lii.” ¹⁶ Mena dɔɔ walan nɔn ɔ kyaa nɔma njan dɔɔ nɛ, funa ɔ sakawa ken kɛɛɛ abɔɔ njan pou nɔɔ yɛɛ tɛɛle dɔɔ nɛ.

¹⁷ Kenan wɔle te Wurubuare kpilale nɔlo mɔ besewɔ lee Wurubuare ɔsom deni dinaa ken man adido bela. Na nɔn mɔ dana sakawa banban daale. ¹⁸ Kenɛte Wurubuare kpilale nɔlo mɔ leewɔ botɔɔ ken bee deesi fa Wurubuare nɛ man kɔn. Wurubuare kpilale kei ne kɛɛ na kedeesa boalan ken dɔɔ. Te ɔ fae yeese kenken yako walan nɔn ɔ dana sakawa banban ken nyiaa, “Mo n sakawa ken na n ke kɔ gerepo saase njan pou nɔɔ yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ nɛ lee nɛ wonse njan man.” ¹⁹ Mena dɔɔ Wurubuare kpilale nɔn mɔ funa ɔ sakawa ken kɔ gerepo saase njan pou lee nɛ wonse man, te ɔ funa nja do bɔɔ dinaa ken man bɛɛ nɔmaase bia njan lese nja lon mo yɛɛ solon nɛ. Mena bɔɔ kei sɛnɛɛ fa Wurubuare

baŋ kum keŋ. ²⁰ Keŋte be sakatee gerepo bia ŋan botɔɔ ŋmaase ŋa lese ŋa loŋ donɔɔ keŋ nɔɔman. Te loŋ keŋ ba lee ŋe man ne bese fatabo te ŋe laŋawɔ ŋgba boo ne. Fatabo kenan kelan dɔɔlon man gyae ke yeɛ ŋgba maelese soŋononse ala ne (200), te ke siilin mɔ gyae ke yeɛ ŋgba nawɔɔtɔɔse anon ne.

15

Wurubuarɛ kpilala baŋ be dana kayeyɛɛ nombia nyetooro ne

¹ Kenan wole te ma besewɔ naa gyakolon nombii dinaa daale Wurubuarɛ man adido bela. Me naa Wurubuarɛ kpilala nyetooro baale na be dana kayeyɛɛ nombia nyetooro. Kayeyɛɛ nombia keŋa yena Wurubuarɛ balan denjele kewɔŋ otomante keŋ. Nawolo nyi ŋa de kaa lam na, Wurubuarɛ mɔ wɔe gyae ke fɛɛ.

² Keŋte me naa kolo gyooro gbeli keŋ siaman ŋgba epo loŋ ne. Na ke yeɛ gelenjelenj te keɛ ŋalakee ŋgba diiku ne, na boalan mɔ kyakalɛɛ ke man. Te me naa balan baale seŋɛɛ epo kenan nɔɔman. Balan benan yena balan baŋ bɔɔ yoo di wonembukum ŋon na bane ŋon bɔɔ maa wonembukum ŋonan dinɔɔ man, te ɔ nomba seŋɛɛ fa ɔ yele dɔɔ ne. Na be dana adolɛɛse ŋan Wurubuarɛ be fa wɔ ne. ³ Na bee kpee Wurubuarɛ tobaale Mosesi nɔɔnenj, na Nambu ŋon nɔɔnenj nyiaa,
 “De Gbenjyoo Wurubuarɛ donj pou nyee,
 n nombia ŋan n ne yeɛ ne yeɛ nombia dinaana
 ŋa,
 te ŋe dana gyakolonj.

Nyan yena tɛɛle kei dɔɔ pou gyoo.
 N nombia doo na ɲe gbɛɛ,
 te ɲe yɛɛ anokoare mɔ.

⁴ De Gben̄gyoo,
 amɔte kyaa la keɲ ɔ be gyae waa yee neɲ ya,
 te amɔte mɔ be gyae la waa lese n yeɛle ya?
 Nawolo nyi nyan nyaageɲ kooɲ
 yena walaɲ ɲon ayimeɛ be doo n man ya.
 Tɛɛle kei dɔɔ balan̄ pou baa kɔɲ
 kaa buɲ neɲ na baa som neɲ.
 Nawolo nyi n ta lese n nombia
 ɲan ɲe doo na ɲe gbɛɛ nɛ debɔɔ.”

⁵ Kei wɔle te me kɛɛ adido na, te me naawɔ
 na Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante keɲ
 ne di adanseɛ nyi Wurubuaɛ kyaa botɔɔ nɛ
 ta toro. ⁶ Botɔɔ te me naa Wurubuaɛ kpilala
 nyetooro ban̄ be dana kayeyɛɛ nombia nyetooro
 ɲan nɛ, ta lee Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ
 man. Ba doona akaraɛɛ kegbase wurikyim ɲan
 ɲɛɛ ɲalakee nɛ, te ba moo kɔba yayam abɔɔɔse
 kraɲ karase be konɔɔse man. ⁷ Keɲte wonise
 banaara ban̄ man ɲolo moo kɔba yayam nyefalɛɛ
 nyetooro fa Wurubuaɛ kpilala nyetooro ban̄.
 Abɔɔ ɲan doo nyefalɛɛ ɲan man nɛ, yɛɛ kayeyɛɛ
 kumɛɛ ɲan Wurubuaɛ ɲon ɔ kyaa kekpaakek-
 paa nɛ waa mo ban̄ mo ɲa do tɛɛle kei dɔɔ
 balan̄ nɛ. ⁸ Botɔɔ te Wurubuaɛ gyoorobiiri na
 ɔ don̄ yela nyɔɔse kaa wulu Wurubuaɛ ɔsom
 deni dinaa keɲ man. Mena dɔɔ ɲolo te tale
 gyoo Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ man ya,
 kelii deban̄ keɲ kayeyɛɛ nombia nyetooro ɲan
 Wurubuaɛ ba mo fa ɔ kpilala nyetooro ban̄ nɛ
 taɲawɔ.

16

¹ Kenṭe me nyii woya ṅaale Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken man ne yako Wurubuarɛ kpilala nyetooro ban kenken nyiaa, “Ɛ gyu ke kyɛɛkee Wurubuarɛ ban kumɛɛ ṅan ṅe doo ɛ nyefalɛɛ nyetooro ṅan man nɛ woli tɛɛle dɔɔ.”

² Botɔɔ te Wurubuarɛ kpilale gyanḡbate ṅon gyuuwɔ ke kyɛɛkee kpene ken doo ɔ nyefale ken man nɛ woli tɛɛle dɔɔ. Ɔ ke kyɛɛkee ke woli tɛɛle dɔɔ pɛ, te gyamɛɛ kumɛɛ ṅaale kaa gyɔɔ balan ban pou bɔɔ do wɔ wonembukum ṅon nso, te bɛɛ som bane ṅon bɔɔ maa wonembukum ṅonan dinɔɔ man nɛ.

³ Kenan wɔle te Wurubuarɛ kpilale balate ṅon mɔ kyɛɛkee kpene ken doo ɔ nyefale ken man nɛ do epo man. Botɔɔ te epo lon ken kyɛɛkeewɔ yɛɛ ṅḡba walan deyeṅe fatabo nɛ, te wonembu kamase ṅon ɔ doo epo man nɛ yeṅawɔ.

⁴ Kenṭe Wurubuarɛ kpilale batorote ṅon mɔ kyɛɛkee kpene ken doo ɔ nyefale man nɛ do booneṅ na lonse man, te ṅe popou bese fatabose.

⁵ Botɔɔ te me nyii Wurubuarɛ kpilale ṅon ɔ ne kɛɛ lonse ṅan dɔɔ nɛ yakowɔ nyiaa,

“Nyan yena Wurubuarɛ ṅon n wulaa n kyaa lee kewalan ken,
te nyan yena Wurubuarɛ ṅon n kyaa deban kei.

Nyan yena Wurubuarɛ ṅon ayimɛɛ kamase be doo n man ya.

Te n denɛle kewɔṅ ken n ne wɔṅ balan nɛ,
doo na ke ḡbɛɛ.

⁶ Nawolo nyi ba koe n balan
na nya akpenḡkpenḡgyɔɔra ban.

Mena dɔɔ te n moo fatabo fa wɔ nyi baa nyɔɔ,
 ɲgba mena keɲ kaboena wɔ nɛ.”

⁷ Keɲte me nyii ɲolo kolosiwɔ lee botɔɔ keɲ bee
 deesi nɛ nyiaa,

“Ampan, de Gbenjyoo Wurubuare don pou
 nyee,
 n nombia kedi yɛɛ anokoare te ke doo na ke
 gbɛɛ.”

⁸ Kenan wole te Wurubuare kpilale banaarate
 ɲon mɔ kyɛɛkee kpene keɲ doo ɔ nyefale keɲ
 man nɛ woli weese dɔɔ. Te be faa weese don
 nyi waa nyakee balan ɲgba boalan nɛ. ⁹ Mena
 dɔɔ weese ɲon nyakee balan ban nideli, te be
 falaa Wurubuare ɲon ɔ dana don mena kayeyɛɛ
 nombia ɲan dɔɔ nɛ yele. Mɔna be bɛɛ ba te
 kyɛɛkee ba agyuen na baa tina be nombiakumɛɛ
 keyɛɛ yela, na baa lese Wurubuare yele ya.

¹⁰ Keɲte Wurubuare kpilale banɔɲte ɲon mɔ
 kyɛɛkee kpene keɲ doo ɔ nyefale keɲ man nɛ
 woli wonembukum ɲon gyooro gbeli keɲ dɔɔ.
 Botɔɔ te ditɪntɛɛ gyoo wonembukum ɲon gyoori
 keɲ pou. Kayeyɛɛ keɲ be kɔɲ balan dɔɔ nɛ, yela
 be nyii weelen nideli te be tao be kela. ¹¹ Be
 gyamɛɛ ɲan bɔɔ nyim na weelen keɲ bɔɔ nyii
 nɛ, yela be falaa Wurubuare ɲon ɔ kyaa adido
 nɛ. Mɔna be bɛɛ ba te kyɛɛkee ba agyuen na baa
 tina be nombiakumɛɛ keyɛɛ yela, na baa kɔɲ ɔ
 gyan ya.

¹² Keɲte Wurubuare kpilale loorote ɲon mɔ
 kyɛɛkee kpene keɲ doo ɔ nyefale keɲ man nɛ,
 do boo dinaa keɲ bɛɛ baake ke nyi Efurate nɛ
 man. Te lon keɲ pou yoowɔ, na gbɛɛ ke doo fa
 gyoonen ban baa lee weese dɛɛlee man kɔɲ nɛ.

¹³ Botoo te me naa felinkumee atooro njaale na ne yee ngba penlase ne. Nja lee wonembukum dekpatakpere non na wonembukum gyangbate non, na wonembukum balate dekarate non noose man. ¹⁴ Mena felinkumee kewo yee obonsam tewuleewo, te be dana don ken bee tale yee gyakolon nombia dinaana. Be don teele kei gyoonen pou doo bee yilaa wo, na be kaa yoo na Wurubuare donje non o wee dinaa ken man.

¹⁵ De Gbengyoo kpa nyiaa, “E toose nyi maa kon kaa futaa non bo ngba nmelate ne! Mena doo walan kamase non waa kyaa gyee ken o be wolee o wose ya, te waa desina o wose ken o be tee ditenteli na desan balan man mena wee kenan ya ne, non na nyeebam.” ¹⁶ Kenje felinkumee nan yilaa gyoonen ban, te be gyuuwo kegyanee botoo ken bee baake ke Gyudatena dei man nyi Amagedon ne.

¹⁷ Kenan wole te Wurubuare kpilale nyetoorote non mo kyeekee kpene ken doo o nyefale ken man ne woli felin man. Botoo te me nyii yeesa kenken njaale lee gyooro gbeli ken ke doo Wurubuare osom deni dinaa ken man ne nyiaa, “Nenee doo te tan!” ¹⁸ Kei wole te oga nmaalewo agbaatee agbaatee, te o faewo agbaatee agbaatee, te teele wosiwo nideli. Leenan deban ken balan be kyaa teele kei doo pou ne, teele te wosi ta mena see ya. ¹⁹ Kenje donoo dinaa ken kpasewo akpen atooro, te donoose dinaana nan pou ne kyaa teele kei doo ne yeleeewo. Te Wurubuare toose nombiakumee nan Babilontena be yee ne, mena doo o gyen ban kum do wo nideli ngba mena ken kaboena

ne. ²⁰ Te donɔɔse ɲan pou lon be kilisi ɲa gyaŋee ne, na bulase pou ɲaalaawɔ. ²¹ Te akpelenkpelenɓia dinaana ɲan ɲe dana yuŋ nideli ne leewɔ adido yala balan dɔɔ. Mena dɔɔ balan ban falaa Wurubuare lee kayeyee nombia ɲan akpelenkpelenɓia ɲan ba mo kɔŋ be dɔɔ ne dɔɔ. Nawolo nyi diyem ken akpelenkpelenɓia ɲan be naase wɔ ne, te yee nsendee ya.

17

Futooli alo kum ɲon

¹ Kenan wɔle te Wurubuare kpilala nyetooro ban be dana nyefalee nyetooro ɲan ne, be man ɲolo kɔŋawɔ me gyan kaa yako man nyiaa, “Kɔŋ na maa wola neŋ mena ken maa wɔŋ futooli alo ɲon deŋele. Alo ɲonan yena donɔɔ dinaa ken bɔɔ ban ke booneŋ burum nɔɔman ne.” ² Teele kei dɔɔ gyooneŋ ta gyem tisi ɔ dɔɔ ke yee kafon nombia na e. ɔ ta mo ɔ kafon nombia wɔlee teele kei dɔɔ balan pou nyee, ɲgba mena ken solon ne wɔlee solon nyɔɔra nyeeya ne.

³ Kente Wurubuare felin ɲon kaa gyoowɔ me man nideli, te Wurubuare kpilale ɲon moo man gyu depampaa dinaa daale man. Botɔɔ te me naa alo ɲolo na ɔ kyaa wonembukum yayam ɲolo dɔɔ. Ba te ɲmarase mmusuo yela ɲan ɲee tia Wurubuare ne gyakaa ɔ dɔɔ pou. Wonembukum ɲonan dana nyeeya nyetooro na woo kufu. ⁴ Na alo ɲonan doona kanyan yayam na agoo abɔɔ. Te ɔ moo kɔba yayam abɔɔ na kegyanase kpookpoo kpaakpaa nyinjan ɲan ɲee ɲalakee te ɲe dana koyadon ne mia desina ɔ wose. Te ɔ dana kɔba

yayam kuruwaa kenj ɔ nombia nkarankaranj na ɔ futooli nombia njan be wulu ke man ne ɔ nyinjmaa man. ⁵ Ba te njmarase yele daale kenj walanj na walanj ba gyenj ka aseɛ ya ne gyakaa ɔ tirinɔɔ dɔɔ nyiaa,

“BABILON DONOɔ DINAA,
FUTOOLI ALA POU BE NAA,
TEELE KEI NOMBIA NKARANĀKARANJ POU
NYEE.”

⁶ Kenj te me naawɔ na, alo njon te nyɔɔ Wurubuarɛ balanj fatabo baa dɛɛse njgba solonj te ɔ nyɔɔwɔ ne. Balanj kɛwɔ yena banj bɔɔ koe wɔ, kenj bɔɔ mo be konɔɔ pou sila Yesu ne dɔɔ. Ma kena alo njonanj ne, ma wose gbirisi manj nideli. ⁷ Botɔɔ te Wurubuarɛ kpilale njon bɔɔse manj nyiaa, “Woj dɔɔ te n wose gbirisi nenj? Yela maa lese alo njon na wonembukum njon ɔ dana nyeeya nyetooro na woo kufu, te alo njon kyaa ɔ dɔɔ ne nombia aweesenj njan man wola nenj. ⁸ Wonembukum njon n be naa ne nafa na ɔ kyaa, mɔna nenɛɛ dɔɔ ɔ be kyaa bela ya. Waa lee bɔɔ kyilimkyilim kenj ke tanj ɔto ya ne man konj, na ɔ kaa yenj leki. Nyi akpaa teelee kei dɔɔ balanj banj pou ba te njmarase ba yela do Wurubuarɛ nyeedonj tone kenj ke kyaa leenanj kewalanj kenj Wurubuarɛ be yɛɛ teelee kei ya ne de naa wonembukum njon na, gyakolonj gyae ke kyanj wɔ nideli. Nawolo nyi nafa na wonembukum kei kyaa, te nenɛɛ dɔɔ ɔ be kyaa ya. Mɔna waa bese kaa lese ɔ wose wola bela.

⁹ Walanj njon ɔ dana nyansa te ɔ gyenj nombia ne, njon ne gyae la waa tale nyii nombia kenja man nideli. Wonembukum njon nyeeya nyetooro

ḡan seḡe fa bulasebia nyetooro, te bulasebia ḡenan dɔɔ te alo ḡon ne kyaa. Bulasebia ḡenan mɔ seḡe fa gyoonen nyetooro. ¹⁰ Gyoonen kewɔ man banɔḡ ta yekee. Loorote ḡon gyakaa ɔ ne di gyoori, te nyetoorote ḡon te kɔḡa ta ya. Akpaa nyetoorote ḡon de kɔḡ ne, waa di gyoori ken bo deban kyomii na baa gegi e. ¹¹ Wonembukum ḡon ɔ be kyaa kaalan te nenɛ ɔ be kyaa bela ya ne, ḡon yena gyoo gyanaarate ḡon te ɔ kpue gyoonen nyetooro ban man. Te ḡon dɔɔ ɔ ne gyu baa ɔ kaa yen leki.

¹² Woo kufu ḡan n be naa ne, ḡan mɔ seḡe fa gyoonen kufu, mɔna be te dii ta gyoori ya. Mɔ baa fa gyoonen kufu benan na wonembukum ḡon don, na baa di gyoori deban dokolon bo. ¹³ Nombii dokolon dɔɔ te gyoonen kufu benan pou seḡe. Baa ye nɔɔdokolon na baa mo be kegyiiri na be don pou fa wonembukum ḡon, na waa mo di gyoori. ¹⁴ Baa yoo na Nambu ḡon, mɔna Nambu ḡon na ɔ balan ban ɔ be baake wɔ mo wɔ ye ɔ wui, te be silana e anokoare man ne baa di ɔ dɔɔ. Nawolo nyi ḡon yena gbengyoona pou Gbengyoo na gyoonen pou Gyoo.”

¹⁵ Botɔɔ te Wurubuare kpilale ḡon yako man bela nyiaa, “Boonen ḡan n be naa ken futooli alo ḡon kyaa ḡe gyan ne, seḡe fa balan kpookpoo ban be kyaa tɛele kei dɔɔ ne. ¹⁶ Te wonembukum ḡon na woo kufu ḡan n be naa ne, baa kɔla futooli alo ḡon nombia. Baa wɔle e ne kyekpakyekpakyekpa, na baa tina e yela ditenteli. Baa tao e, na baa too akan ken. ¹⁷ Nawolo nyi Wurubuare yele la te gyoonen kufu ban seewɔ,

te be yεε ηon Wurubuarε kegyaebii. Mena doo te ba moo be don pou fa wonembukum ηon nyi waa di gyoori kelii debaη keη Wurubuarε nombia aηmaraseη see ηan gyae ke koη mena ne. ¹⁸ Alo ηon n be naa ne, ηon yena donoo dinaa keη ke gyoo ne di don tεele kei doo gyoonen pou doo ne.”

18

Wurubuarε keyεεε Babilon donoo

¹ Kei wole ne, te ma besewo naa Wurubuarε kpilale ηolo te tisi lee adido o ne koη. Na o dana don te o gyoorobiiri ηalakeewo tεele kei doo pou.

² Keηte o fae yeesa keηken nyiaa,
“Babilon donoo te yeεε!

Babilon donoo dinaa keη te yeεε.

Botoo ta bese obonsam na o tewuleε,
na felinkumεε na gyebuse kumεε,
na gyebuse nkaraηkaraη pou dekyae.

³ Nawolo nyi o ta mo o kafon nombia
kyaηee tεele kei doo balan pou.

O kafon kei yeε yaa ηgba solon donηe
te o moowo fa tεele kei doo balan
te be nyooωo dεεse ne.

Tεele kei doo gyoonen ta ghem tisi o doo
ke yeε nombia nkaraηkaraη,
ηgba mena keη baala kafontena na ghem tisi
futooli alo doo ne.

Te tεele kei doo kebudiira burum mo
te tεε o futooli keη doo nyin ba wose.”

⁴ Keηte me nyii woya ηaale lee adido bela nyiaa,
“Me balan,
ε koro lee Babilon donoo dinaa kenan man.

Na εμεε μῶ be nyiη yεε nombiakumεε
 ηan doo donῶ kenanη man,
 na Wurubuarε ke wῶη ε denjele
 ηgba mena keη waa wῶη mena balanη benanη
 denjele ne ya.

⁵ Wurubuarε te tῶse ῶ nombiakumεε ηan,
 nawolo nyi ηe ta boo nideli
 keη nyi ῶ be tale wolee ηa ya.

⁶ Nombiakumεε ηan ῶ ba mo yεε balanη ne,
 ε mo ηe dinῶ akpeη ala tῶ e kom.
 Te solonη keη ῶ be fa balanη be nyῶ ne,
 ε mo keη ke dana donη akpeη ala
 kela ῶ wui keη ne fa e waa nyῶ.

⁷ Mena keη ῶ be di gyonη
 te ῶ ba lese ῶ gyoorobiiri wola ne,
 mena μῶ te ε naase e diyem
 na ε ke yela waa yeyεε nideli.

Nawolo nyi ῶ gyakaa ῶ ne gyo ῶ konῶ yako nyi,
 'Me yεε ala gyoo e, ma te yεε lialo e ya.
 Te μῶ gyae maa di walaηsa μῶ korakora ya.'

⁸ Lee mena dῶ weese dokolonη koonη man
 te kayeyεε dinaa keη gyae kekῶη ῶ dῶ.

Kayeyεε kenanη yena yeη,
 na walaηsa kedi na tanam dinaa.

Kenanη wῶle koranη na,
 baa too e kekpa.

Nawolo nyi de Gbeηgyoo Wurubuarε ηon
 waa wῶη ῶ denjele ne,
 ῶ dana donη."

⁹ Tεεle kei dῶ gyoonηη banη bῶo gyem tisi ῶ dῶ
 yεε kafonη nombia na e, te bῶo di gyonη kamase
 kpu na e ne, akpaa be naa boalanη keη ne kpa e
 ne nyῶose na, baa wii na baa di ῶ walaηsa nideli.

¹⁰ Diyem ken gyae kekɔŋ Babilon donɔɔ ken dɔɔ nɛ, gyae ke yɛɛ gyoonɛŋ ban gyakolonɔ. Mena dɔɔ baa sen lemlɛm wii na baa yako nyiaa,

“Babilon donɔɔ laako!

Babilon donɔɔ dinaa,
nyan na gyerebi!

Nyan nɔn nafa n dana donɔ nɛ,
na deban dokolonɔ koonɔ kei yaa
be tan wɔlɛɛ nɛn nɛ?”

¹¹ Tɛɛle kei dɔɔ kebudiira ban mo baa wii na baa di walanɔsa ɔ dɔɔ. Nawolo nyi nolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba abɔɔ bela ya. ¹² Nolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba kegyanɔse na abɔɔ nɔn bɔɔ mo kɔba yayam na kɔba wolom na boya kpaakpaa nyinɔn yɛɛ nɔ nɛ ya. Nolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba akaralɛɛ kpaakpaa nyinɔn, na agoo kanyanɔse na kanyanɔse yayama na abɔɔ nɔn bɔɔ mo tuu kela yɛɛ nɔ nɛ ya. Nolo bɛɛ tekaa lɛɛ abɔɔ nɔn bɔɔ mo daase kpookpoo nɔn nɛ dana koya donɔ yae, na abɔɔ nɔn bɔɔ mo nyeela kpookpoo na boya nɔn nɛ dana koya donɔ yɛɛ nɔ nɛ ya. ¹³ Nolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba abɔɔ buruburu nɔn nɛ dana ofonɔ te bɛɛ mo saa weenɛɛ, na adudo na oliifi na pɛpɛɛ na solonɔ na nunɔ na bilinɔ na nunkyuɛse na namense na dɛɛkyonɔse na nɛ kotase, na gbenɔ na ban bɔɔ kyan wɔ yoo man nɛ ya.

¹⁴ Kebudiira ban baa yako nyiaa, “Abɔɔ kpaakpaa nɔn pou n be yase n sia gyae nɛ, nɛ popou ta lee n nyinmaa man. Mena ken n be nyin n wose, na yele ken n be lɛɛ nɛ pou ta yoo kekpaakekpaa.” ¹⁵ Nombia nɔn gyae ke kɔŋ Babilon donɔɔ ken dɔɔ nɛ, gyae ke yɛɛ kebudiira ban bɔɔ di kebu donɔɔ kenanɔ man nyinɔ ba wose

ne gyakolon. Mena dɔɔ baa senj lemlem wii, na
 baa di walaŋsa. ¹⁶ Baa wii yako nyiaa,
 “O Babilon donɔɔ dinaa laako!
 O Babilon donɔɔ dinaa,
 nyanj na gyerebi.

Nafɔ n ne kaa akaralɛɛ na abɔɔ yayama
 na agoose bo.

Nafɔ kɔba yayam abɔɔ,
 na boya kpaakpaa nyinjan abɔɔ,
 na kegyanase kpaakpaa nyinjan
 ŋan ne ŋalakee ne abɔɔ te n na doo.

¹⁷ Mɔna debaŋ dokolonj kei man na,
 nya abɔɔ ŋan pou te ŋaalaa.”

Kegyise banj bɛɛ kɛɛ agbele dinaana dɔɔ, na
 banj pou bɛɛ kyaa ŋe man, na banj pou bɛɛ yɛɛ
 tom ŋe man, na kebudiira banj pou bɛɛ tɛɛ epo
 dɔɔ di kebu ne, baa senj lemlem na bɛɛ kɛɛ donɔɔ
 kenanj. ¹⁸ Baa senj botɔɔ na baa kɛɛ donɔɔ keŋ
 kekpaɓii. Be naa ke kɛɛ kpaa keŋ ne baa yako
 nyiaa, “Donɔɔ wonɗi kyaa kaalanj, keŋ kelii mena
 donɔɔ dinaa kei.” ¹⁹ Baa kyaa ŋgba liala ne na
 baa wii waranase man nyiaa,

“O Babilon donɔɔ dinaa laako!
 O Babilon donɔɔ dinaa,
 nyanj na gyerebi!

Nyanj dɔɔ te kebudiira banj pou
 bɔɔ mo agbele dinaana ta epo dɔɔ di kebu
 ne,
 nyinja ba wose.

Mɔna debaŋ dokolonj kooŋ man na,
 nya abɔɔ ŋan n be nyim ne pou te ŋaalaa.

²⁰ Ɛmɛɛ banj pou ɛ kyaa adido,
 na Wurubuare balan na Kristo kpilala,

na Wurubuare akpenkpengyoora pou
ε yela ke yeε non gyon.

Nawolo nyi Wurubuare te won donoo ken dejele
lee diyem ken o be naase non ne doo.”

²¹ Botoo te Wurubuare kpilale Dekpatakpere
nolo moo boe dinaa dinaa daale, te o funa ke
ka do epo man te o yakowo nyiaa,

“Nne te baa mo don woleε Babilon donoo dinaa
ken,

te nolo na nolo be gyae waa tekaa naa ke
bela ya.

²² Nolo mo be gyae waa tekaa nyii adoleε gyoora
na nonon kpeera yaa keferεe na kabere
wolala nkan donoo dinaa kei man bela ya.

Nolo be gyae waa tekaa naa tom kamase yeεre
botoo bela ya.

Mena mo te boo gyae baa tekaa nyii nyi
nolo ne nan kolo boe doo bela ya.

²³ Te nolo na nolo be gyae waa tekaa naa
kanea daale kenmanee botoo bela ya.

Nolo mo be gyae waa nyii alowolere nombia
donoo kenan man bela ya.

Nawolo nyi donoo kenan man kebudiira yena
balan ban be dana yele teele kei doo.

Mona ke man nmeesentena,

te yeli teele kenan doo balan pou ta yoo.

²⁴ Babilon donoo dinaa kei man
te ba koo Wurubuare akpenkpengyoora,
na o balan na balan ban pou boo koo teele
kei doo ne.

Lee mena doo te Wurubuare ne won donoo
kenan dejele ne.”

19

¹ Keṅa pou wole nε, me nyii yeesa ṅaale adido
 ṅgba balan burum yeesa nε nyiaa,
 “E lese Wurubuarε yele.

De Wurubuarε yena nyeeleere.

Ṇon te gyoorobiiri na don pou yεε ɔ wui.

² Nawolo nyi Wurubuarε ne di nombia ke gbεε
 dɔɔ,
 te kaboena mɔ.

ɔ te bu futooli alo dinaa ṅon ɔ ba mo

ɔ kafon nombia woleε tεele kei dɔɔ balan nε
 fɔɔ.

Te lee mena keṅ ɔ ba koe Wurubuarε tewuleε
 dɔɔ,

te Wurubuarε ne wɔṅ ɔ denjele tɔ kom nε.”

³ Keṅte ba besewɔ fae yeesa adido botɔɔ bela
 nyiaa,

“E lese Wurubuarε yele.

Be ka too Babilɔn donɔɔ keṅ nε,

boalan keṅ nyɔɔse ta koro lan adido kek-
 paakekpaa.”

⁴ Botɔɔ te kegyiise saobanaara ban, na wonise
 banaara ban tisiwɔ bun te ba som Wurubuarε
 ṅon ɔ kyaa ɔ gyooro gbeli dɔɔ nε te be sεεwɔ
 nyiaa,

“E lese Wurubuarε yele. Amen.”

⁵ Keṅte yeesa ṅaale leewɔ gyooro gbeli keṅ
 gyan nyiaa,

“Emεε Wurubuarε tewuleε pou,

ε lese ɔ yele.

Emεε ban pou ε ne yee Wurubuarε nε,

ε lese ɔ yele.

Balan̄ ban̄ be dana yele na balan̄ yakaa nyiban̄ pou,
ε lese Wurubuarε yele.”

⁶ Botɔɔ te me nyii yeesa ɲaale adido ɲgba balan̄ burum baale yeesa nε bela. Yeesa ɲenan̄ nkan̄ yεε ɲgba boo dinaa daale wuu la yaa ɔga kefae nε nyiaa,

“ε lese Wurubuarε yele.

Nawolo nyi de Gben̄gyoo Wurubuarε ɲon
ɔ yεε don̄ pou nyee e nε,
ɲon ne diina gyoori.

⁷ ε yela ke yεε daa gyon̄ na dεε nyan̄ee
na dεε lese Wurubuarε yele.

Nawolo nyi deban̄ te lii nyi Nambu ɲon
ɔ ba mo ɔ wose fa kedeesa nε ka kpeo alo.

Te alowɔle ɲon mo te desina ɔ wose see.

⁸ Be ta mo akaralεε ken̄ ke dana kyee
te ka woloseε nideli nε,
kegba fa alowɔle ɲon nyi waa do.”

(Akaralεε ken̄ seɲεε fa Wurubuarε balan̄ nombia kpaakpaa ɲan bεε yεε nε.)

⁹ Ken̄te Wurubuarε kpilale ɲon yako man̄ nyiaa, “N̄marase nyiaa, ‘Balan̄ ban̄ boɔ baake wɔ Nambu ɲon alowɔle weenεε tεε nε, ban̄ na nyeebam.’ ” Te ɔ besewɔ yako man̄ nyiaa, “Wurubuarε nɔɔwoya gbagba yena ken̄a.” ¹⁰ Botɔɔ te me tisiwɔ bun̄ ɔ nawɔɔtεε nyi maa som e, te ɔ yako man̄ nyiaa, “Naa yεε mena ya. Nawolo nyi man̄ mo yεε Wurubuarε tobaale e, ɲgba εmεε na n tebia ban̄ pou de dana Kristo nombia ɲan ɔ ba lese wola daa man̄ nideli nε. Mena dɔɔ Wurubuarε waagen̄ te kaboena nyi dεε som.”

Nawolo nyi anokoare kenj Yesu ba lese wola daa nɛ, kenj ne faa na ɔ balan donj te bɛɛ tale kolosi ɔ nombia.

Walanj non ɔ kyaa dɛɛkyɔŋ wolom non dɔɔ nɛ

¹¹ Kenjte me naawɔ na adido ta toro, te me kɛɛ na dɛɛkyɔŋ wolom nolo seŋɛɛ laa, na nolo kyaa ɔ dɔɔ. Walanj non ɔ kyaa ɔ dɔɔ nɛ yele yɛna nyi, “Walanj non ɔ dana anokoare, te ɔ bee di dekara ya.” Nawolo nyi ɔ ne di ɔ nombia na ke gbɛɛ, te ɔ ne yoo ɔ yoo mo na ke gbɛɛ.

¹² Na ɔ siabia yɛɛ nɔgba boalanj laakem nɛ, te ɔ wuuna gyooro kotɔtɔɔse burum. ɔ dana yele daale kenj bɔɔ nmarase gyakaa ɔ dɔɔ, kenj nolo ba gyen yele kenanj kpu na e ya. ¹³ ɔ doona kegba wurikyim daale kenj bɔɔ mo ke do fatabo man. ɔ yele kenj bɛɛ baake e yɛna nyi, “Wurubuare Nombii.” ¹⁴ Na Wurubuare adido yoonɔtɛna kyaa dɛɛkyɔŋse woloma dɔɔ be silana e. Ba doona akaralɛɛ kegbase kpaakpaa nyinjan, njan ayimɛɛ kamase be doo nɛ man ya. ¹⁵ Yoosila kenj ke yɛɛ sia na wɔle te kɛɛ bee nideli nɛ toɛɛ ɔ nɔɔman. Yoosila kenanj te waa mo yoo di tɛɛle kei balan pou dɔɔ. Waa yɛɛ donj na waa di gyoori tɛɛle kei balan pou dɔɔ, kenj ɔ be gyae waa wii be waranase ya. Te waa yela Wurubuare non ɔ yɛɛ donj pou nyee e nɛ, ka mo ɔ banj kum kenj wɔŋ ba denjele nideli, nɔgba mena kenj bɛɛ nmaase danbii lese ka lonj nɛ. ¹⁶ Te yele kenj bɔɔ nmarase gyakaa ɔ kegba na ɔ yii dɔɔ yɛna nyiaa,

“GYOONENJ POU GYOO,
NA GBENGYOONA POU GBENGYOO.”

17 Botɔɔ te me naa Wurubuare kpilale ɲolo seɲee weese man. Kenɲe ɔ fae yeesa kenken baake gyebuse ban pou bee furufu adido ne nyiaa, “E kɔɲ kaa yilaa Wurubuare Dekpatakperere ɲon gyan, na e ke di weeneɲ ɲan ɔ be desina see ɲon ne. 18 E kɔɲ kaa kyonjii gyooneɲ na yoonɔɔtena kegyiise, na yoonɔɔtena ban bɔɔ yale yoo man ne naane. E kɔɲ kaa kyonjii deekyɔɲse na ban be kyaa be dɔɔ ne, na balan pou na gbenɲa na gyoorobia na balan ban be dana yele na balan yakaa nyiban pou naane.”

19 Kenɲe me naa wonembukum ɲon, na tɛele kei dɔɔ gyooneɲ na be yoonɔɔtena pou, na be te yilaa beɲ kɔɲ be kaa yoo na walan ɲon ɔ kyaa deekyɔɲ wolom ɲon dɔɔ ne, na ɔ yoonɔɔtena. 20 Mɔna be dii wonembukum ɲon, na dekara dekpenkpenjyɔɔre ɲon ɔ be yeɲ gyakolonɲ nombia wonembukum ɲon yele man ne dɔɔ. Nawolo nyi gyakolonɲ nombia kenɲa te ɔ moowɔ beo balan ban bɔɔ do wɔ wonembukum ɲon nso, te bɔɔ som bane ɲon bɔɔ maa wonembukum ɲon dinɔɔ man ne. Kenɲe be fuɲa wonembukum ɲonan, na ɔbɔnsam dekara dekpenkpenjyɔɔre ɲon na be sia fonɲe do boalan degyapaa ken keɲ kpaa ɲgba kpatakpela ne man. 21 Yoosila ken doo walan ɲon ɔ kyaa deekyɔɲ wolom ɲon dɔɔ nɔɔman ne, kenɲe ɔ moowɔ koe balan akan ban pou, te gyebuse kaa wuuwɔ be naane dɔɔ te be dii ɲa ba kegyaebii.

20

Kulutooneɲ kakpon ɲan

¹ Kenṭe me naa Wurubuarɛ kpilale ṅolo te tisi lee adido ɔ ne kɔṅ. Ɔ dana safowaa kenṭe bɛɛ mo toro bɔɔ kyilimkyilim kenṭe ke taṅ ɔto ya nɛ, na agbaraagbaraa dinaa daale ɔ nyinmaa man.

² Botɔɔ te ɔ kyaṅa wonembukum dekpatakpere ṅon ɔ yɛɛ ṅgba laṅaṅ nɛ doṅ man. ṅon yɛna benenṭe benenṭe dom ṅon bɛɛ baake e nyi yelee wɔlɛere yaa ɔbɔnsam nɛ. Kenṭe ɔ bake e see nyi waa doo botɔɔ kulutoonenṭe kakpoṅ (1,000).

³ Te Wurubuarɛ kpilale ṅon funṭa e do bɔɔ kenṭe ke taṅ ɔto ya nɛ man, te ɔ tɔɔ ke safowaa. Kenṭe ɔ moo kolo tɔ ke nɔɔ, na ɔ ba tekaa nyinṭe gbɛɛ ta beo balanṭe tɛɛle kei dɔɔ bela ya, kelii kulutoonenṭe kakpoṅ (1,000) ṅan ɔto. Kenanṭe wɔle na, baa bese lese e debanṭe kyomii daale bela.

⁴ Kenanṭe wɔle te me naa gyooro gbɛɛɛ ṅaale bela. Na balanṭe banṭe be kyakɛɛ ṅe dɔɔ nɛ, yɛna balanṭe banṭe bɔɔ fa wɔ doṅ nyi baa di balanṭe nombia nɛ. Kenṭe ma besewɔ naa balanṭe banṭe bɔɔ kolosi Wurubuarɛ nombia ṅan, te bɔɔ di Yesu Kristo wose man adanseɛ dɔɔ bɔɔ kɛɛɛ ba nyeeya nɛ ba woya. Mena balanṭe kɛwɔ yɛna balanṭe banṭe be te bunṭe som wonembukum ṅon ya, yaa bane ṅon bɔɔ maa wonembukum ṅon dinɔɔ man ya, te ba te sɛɛ mo nyi baa do wɔ wonembukum ṅon nso be tirinɔɔse dɔɔ yaa be nyinmaase dɔɔ ya nɛ. Mena balanṭe kɛwɔ fonṭe lee yeṅ man, na banṭe na Kristo kedi gyoori kulutoonenṭe kakpoṅ (1000). ⁵ Kɛwɔ yɛna balanṭe gyanṅbatena banṭe bɔɔ tanṅbɛɛ fonṭe lee yeṅ man. Woya akanṭe banṭe dɔɔ, bɔɔ gyae baa fonṭe ya kelii kulutoonenṭe kakpoṅ (1000) ṅan ɔto pɛ. ⁶ Balanṭe banṭe be kpue balanṭe gyanṅbatena banṭe bɔɔ tanṅbɛɛ fonṭe lee yeṅ man

ne, ban na nyebam te Wurubuarɛ siaman na, ayimɛɛ kamase be doo be man ya. Mena balan kɛwɔ doo, yen bolate ken be dana don be doo bela ya. Baa bese Wurubuarɛ na Kristo saese, na ban na Kristo ke di gyoori kulutoonen kakpon (1000).

Be te fun obonsam do boalan man

⁷ Kulutoonen kakpon (1000) nan wole ne, baa lese obonsam lee botoo ken boo to e do ne. ⁸ Waa ta beo teelee kei doo yenan kamase balan pou, na waa yilaa wo fa yoo. Be yaanoole yee ngba epo nooman anasa ne. Teelese kenja te bee baake nyi Goge na Magoge. ⁹ Non na o balan yaaseewo gyoo teelee kei doo pou, te be kilisi Wurubuarɛ balan na o donoo ken o ne gyae ke ne. Mona boalan leewo adido kon kaa kpa wo pou. ¹⁰ Kenje be funa obonsam non o ba beo wo ne do boalan degyapaa ken kee kpa ngba kpatakpela ne man. Botoo ken boo wulaa fun wonembukum non na dekara dekpenkpengyooore non do ne. Botoo te baa naa diyem nelim na ka weese kekpaakekpa.

Nombia kedi otomante

¹¹ Kenje me naa gyooro gbeli wolom dinaa dinaa daale, na walan non o kyaa ke doo ne. Te adido na ateta pou naalaawo o siaman, ken nolo na nolo te naa na bela ya. ¹² Te me naa balan ban pou be dana yele na balan yakaa nyiban ban boo yekee ne, na ba senɛɛ gyooro gbeli ken siaman. Botoo te be gyusu tone naale man. Kenje ba besewo gyusu tone ken bee baake ke nyi nyedon tone ne. Te be dii woya ban nombia, ngba mena ken boo nmarase ba wose

man nombia do tona ñan man ne. ¹³ Botoo te epo lese balan ban pou boo yem doo ke man ne deboo, te yen na woyadεε mo lese woya ban be doo be nyinmaa man deboo. Te be dii be man walan kamase nombia, ñgba mena ken boo ñmarase be nombia ayεεsa do tona ñan man ne. ¹⁴ Kenje be funja yen na woyadεε do boalan degyapaa dinaa ken man. Boalan degyapaa kei yena yen bolate ken. ¹⁵ Walan kamase ñon ba te naa o yele nyeedon tone ken man ya ne, bee funj otenate bo do boalan degyapaa ken man.

21

Adido wole na teele wole

¹ Kenan wole te me naa adido wole na teele wole. Adido gyan gbate na teele gyan gbate ken, na epo pou te ñaalaa. ² Botoo te me naa Gyerusalem donoo wole ken ke yeε Wurubuarε donoo ke ne, te tisi lee Wurubuarε gyan adido ne kon teele man. Wurubuarε te desina donoo kenan, ñgba mena ken bee mia alowole na o kaa gyanee na o baale ne. ³ Kenje me nyii woya ñaale kolosiwo kenken lee gyooro gbeli ken gyan nyiaa, "Nεneε doo, Wurubuarε te tisi kon o kaa kyaa o balan man. Waa kyaa be man, na ban mo ka bese o balan. Wurubuarε gbagba waa kyaa be man, na waa bese be Wurubuarε. ⁴ Ñon Wurubuarε ne gyae la waa feefo be siasaran pou. Te yen yaa kewii, yaa walañsa kedi yaa weelen ba gyae ka tekaa kyaa botoo bela ya. Nawolo nyi aboo benεε ñan pou te lam."

⁵ Botɔɔ te walaŋ ŋon ɔ kyaa gyooro gbeli ken dɔɔ nɛ yakowɔ nyiaa, “Ɛ kɛɛ! Nɛnɛɛ mɛɛ yɛɛ kpene kamase wɔle!” Kenɛte ɔ besewɔ yako maŋ bela nyiaa, “Ŋmarase nombia ŋan n ne nyii nɛ see, nawolo nyi ŋe yɛɛ anokoare, te kaboena nyi walaŋ kamase waa lɛɛ ŋa di.” ⁶ Te ɔ besewɔ yako maŋ nyiaa, “Te taŋ! Maŋ yena Alfa na Omega, kpene kamase gyaŋgbate na ɔtomante. Balan ban lonboanɛŋ na ko wɔ nɛ, maa kyee nyeedon lon ken fa wɔ na baa nyɔɔ, ken bɔɔ gyae baa tɔ kom ya. ⁷ Walaŋ kamase ŋon ɔ sem kenken te ɔ yoo di nombiakumɛɛ pou dɔɔ na, maa fa e abɔɔ kenja pou. Maa bese ɔtenate Wurubuare, na ŋon mɔ ka bese me bu. ⁸ Mɔna gyakolonɛna, na ban bɔɔ ne lɛɛ maŋ di ya, na ban bɛɛ yɛɛ nombia nkaraŋkaraŋ na ban bɛɛ koe balan na kafonɛna na ŋmeesɛnɛna, na banesomra na akɛɛɛtena pou dɔɔ, baa fun wɔ bo do boalan degyapaa ken kɛɛ kpaa ŋgba kpatakpele nɛ man. Kei yena yen bolate ken.”

Gyerusalem donɔɔ wɔle ken

⁹ Kenɛte Wurubuare kpilala nyetooro, ban nafa be dana kayeyɛɛ nombia nyetooro akan ŋan doo nyefalɛɛ nyetooro ŋan man nɛ, be man ŋolo kɔŋawɔ kaa kolosi na maŋ nyiaa, “Kɔŋ, na maa wola nɛŋ alowɔle ŋon. Ŋon yena Nambu ŋon wɛɛle ŋon.” ¹⁰ Kenɛte Wurubuare felin ŋon kaa gyoowɔ me man nideli, te Wurubuare kpilale ŋon moo maŋ gyu bula dinaa dinaa daale ken ka korɛɛ nɛ nyee man. Botɔɔ te ɔ yela me naa Gyerusalem donɔɔ wɔle ken ke yɛɛ Wurubuare donɔɔ ke nɛ, na ke te tisi lee

Wurubuare gyan adido ne kɔŋ tɛele man. ¹¹ Na Wurubuare gyoorobiiri te yeli donɔɔ kenan ne ŋalakee, ŋgba boe ken ke dana koyadon te bɛɛ baake ke nyi Gyasipa te kɛɛ ŋalakee ŋgba diiku nɛ. ¹² Na ba te ma dekyan dɔɔlon dɔɔlon daale kilisi donɔɔ kenan, te ke dana anaanɔɔse kufu ala. Na Wurubuare kpilala kufu bala ne kɛɛ na anaanɔɔse ŋan dɔɔ. Ba te ŋmarase Iserae akpaŋalanse kufu ala ŋan yela gyakaa anaanɔɔse ŋan pou dɔɔ. ¹³ Dekyan ken dana yenaase anaara, te anaanɔɔse atooro mɔ doo yenan kamase man. Anaanɔɔse atooro doo weese dɛɛlee, te atooro mɔ doo weese dɛɛyalaɛ. Atooro doo ado, te atooro mɔ doo ata. ¹⁴ Boya kufu ala te ba moowɔ see dekyan ken be kilisi donɔɔ ken nɛ mokɔɔ, te be ŋmarase Nambu ŋon kpilala kufu bala ban yela gyakaa boya ŋenan dɔɔ.

¹⁵ Na Wurubuare kpilale ŋon ɔ be kolosi na man nɛ, dana dan ken bɔɔ mo kɔba yayam yɛɛ ke te bɛɛ mo maa abɔɔ nɛ. Ken te waa mo maa donɔɔ ken, na ka anaanɔɔse ŋan na ka akyanse ŋan pou. ¹⁶ Donɔɔ ken ɔfalabon na ke dɔɔlon pou yɛɛ kyɛkyɛɛ. Wurubuare kpilale ŋon moo ɔ dan ken maa donɔɔ ken dɔɔlon man na, ke gyae ke yɛɛ ŋgba maelese kakpon dokolon na yaale nɛ (1,500). Donɔɔ ken dɔɔlon na kɔ ɔfalabon na kɔ ɔkooron pou yɛɛ kyɛkyɛɛ. ¹⁷ Wurubuare kpilale ŋon maa donɔɔ ken dekyan ken ɔkeeren man na, na ke yɛɛ nawɔɔɔɔse sɔŋononse akpen ala na kufu looro.

¹⁸ Boe kpaakpaa ken bɛɛ baake ke nyi Gyasipa nɛ, te ba moowɔ ban dekyan ken. Te kɔba yayam

gbagba keŋ kee ŋalakee ŋgba diiku ne, te ba moowo baŋ donoo kenan. ¹⁹⁻²⁰ Boya kpookpoo kpaakpaa nyiŋan ŋan ŋe dana koyadoŋ te ŋe dana kyeo ne, te ba moowo see dekyan keŋ be kilisi donoo keŋ ne mokoo.

Boe gyan gbate keŋ yena Gyasipa,
 alate yena Safire,
 te atoorote yena Agate
 te anaarate yena Emeradi
 te anonte keŋ yena Oniki
 te loorote yena Kanelia
 te nyetoorote yena Kirisolite
 te gyanaarate yena Berile
 te kadaalete yena Topasi
 te kufute yena Kirisopase
 te kufudaalete yena Yasinti
 te kufu alate yena Ametisiti.

²¹ Kegyanase kufu ala te ba moowo yee anaanooŋse kufu ala ŋan pou. Kegyanɔ dinaa dokolon te ba moowo yee denanoo kamase. Te ba moo kɔba yayam gbagba keŋ ne naa ŋgba diiku ne, yee donoo keŋ abɔntere dinaa keŋ.

²² Ma te naa Wurubuare ɔsom deni dinaa daale donoo kenan man ya. Nawolo nyi na de Gben gyoo Wurubuare doŋ pou nyee ŋon, na Nambu ŋon kyaa botoo keŋ balan na som wo yenan kamase. ²³ Bee tekaa hia nyi weese yaa gyaalan dee lee donoo kenan man ya. Nawolo nyi Wurubuare gyoorobiiri keŋ ne ŋmanee la botoo, te Nambu ŋon yena ke kanea. ²⁴ Mena keŋmanee kenan man te teelee kei doo balan pou baa naa ta, te teelee kei doo gyoonen mo baa mo ba wosekenyin koŋ donoo kenan man.

²⁵ Baa toro donoo kenan anaanoo se nan see, ken booo gyae baa to na korakora ya. Nawolo nyi ditin tee be gyae ke kyaa donoo kenan man ya. ²⁶ Debiise pou balan baa mo be gyoorobiiri na ba wosekenyin kon donoo kenan man. ²⁷ Mona kpene kamase ken ke dana ayimee ne be gyae ka gyoo donoo kenan man ya. Wala ken kamase non mo o ne yee nombiakumee, yaa deson nombia yaa non o ne dii akere ne, be man nono na nono be gyae waa gyoo donoo kenan man ya. Mona balan ban booo nmarase ba yela do Nambu non nyeedon tone ken man ne, ban baagen ne gyae la baa gyoo donoo kenan man.

22

¹ Ken te Wurubuae kpilale non wola man booo ken ka lon ne fa nyeedon ne, na ke yee gelen gelen te kee nalakee ngba diiku ne. Na lon kenan na lee bo Wurubuae na Nambu non gyoooro gbeli ken tee. ² Lon ken don bo na abontere dinaa ken ke doo donoo ken nsana nsana ne. Nyeedon dan se nee booo ken dingyin na dingyin. Dan kenan na see bia betabokufuala kulutoo dokolon man. Kei nawolo baa nyi gyaalan kamase man na, kee see bia. Te ke faarense mo te bee mo kyoo teele kei doo balan kawese pou. ³ Kpene kamase ken Wurubuae ne kole ne, be gyae ke kyaa donoo kenan man ya. Wurubuae na Nambu non gyoooro gbeli gyae kedoo donoo kenan man, te o tewulee mo baa som e. ⁴ Baa naa Wurubuae na be sia, te o yele gyae ke gyakaa be tirinoo se doo. ⁵ Tee be gyae ke yu botoo bela ya. Te booo gyae baa hia kanea

yaa weese mɔ botɔɔ ya, nawolo nyi de Gbenɔgyoo Wurubuare ne gyae la waa yee ba kenmanjee. Te baa di gyoori mɔ kekpaakekpaa.

⁶ Kenɛte Wurubuare kpilale ɲon yako man nyiaa, nombia kenɛa yee anokoare kenɛ kaboena nyi walaɲ kamase waa lee ɲa di. De Gbenɔgyoo Wurubuare ɲon ɔ ba mɔ ɔ felɲ do wa akpenkpengyɔɔra man ne, kpila na manɲ nyi me kaa lese nombia ɲan ɲe gyae ke kɔɲ weeya kenɛa man ne wola ɔ balanɲ.

Yesu ne kɔɲ

⁷ Yesu kpa e tei nideli, be gyae ke di weeya ya maa kɔɲ. Walaɲ kamase ɲon waa di nombia ɲan mɔɔ lese wola ɲon tone kei man dɔɔ ne, ɲon na nyeebam.

⁸ Manɲ Gyɔn mɔ yena walaɲ ɲon mɔɔ nyii nombia kenɛa pou te mɔɔ naa ɲa na me sia. Me ke nyii ɲa na ma kena ɲa wɔle ne, me tisiwɔ bunɲ Wurubuare kpilale ɲon ɔ ba lese ɲa wola man ne nawɔɔte nyi nafa maa som e. ⁹ Mɔna ɔ yako man nyiaa, “Na yee mena ya. Nawolo nyi manɲ mɔ yee Wurubuare tobaale e, ɲgba emee na n tebia Wurubuare akpenkpengyɔɔra banɲ, na banɲ pou be dana mena tone kei man nombia nideli ne. Mena dɔɔ Wurubuare waagenɲ te kaboena nyi dɛe som.” ¹⁰ Kenɛte ɔ yako manɲ nyiaa, “Na weese nombia ɲan bɔɔ yako see tone kei man ne ya, nawolo nyi debanɲ kenɛa nombia kenɛa pou gyae kekɔɲ ne ta benaa. ¹¹ Walaɲ ɲon ɔ kpa nombiakumee te waa yee na, waa gyakaa ɔ nombiakumee keyee dɔɔ. Walaɲ ɲon mɔ ɔ kpa nombia nkaranɲkaranɲ te waa yee na, waa gyakaa

ɔ nombia nkaraŋkaraŋ keyee doo. Walaŋ ñon
 ɔ ne yee nombia kpaakpaa na, waa gyakaa ɔ
 nombia kpaakpaa keyee doo. Te walaŋ ñon mo
 ɔ kyaa keŋ ayimee be doo ɔ man ya ne, waa
 yee kakyeŋ kyaa mena.” ¹² Keŋte Yesu besewo
 yako nyiaa, “E kee! Be gyae ke di weeya ya maa
 koŋ. Me koŋ na, maa to walaŋ kamase kom ñgba
 mena keŋ kaboena nyi maa to e lee tom keŋ
 ɔ be yee ne doo. ¹³ Maŋ yena Alfa na Omega.
 Siamante na wolete, gyaŋgbate na otomante.”
¹⁴ Emee baŋ e ne faafo e kegbase na e ke nyiŋ
 gbæe koŋ nyeedoŋ daŋ keŋ gyaŋ, na e ke nyiŋ
 gbæe mo denanoo keŋ man gyoo donoo dinaa keŋ
 man ne, emee na nyeebam. ¹⁵ Mona baŋ baa
 doo donoo keŋ nooman ne, baŋ yena baŋ bæe
 yee nombia nkaraŋkaraŋ, na ñmeesenŋena na
 kafonŋena na baŋ bæe koe balan, na baŋ bæe som
 bæeneŋ na baŋ bæe gyae akeree te bee di akeree
 ne. ¹⁶ Keŋte Yesu besewo yako nyi, “Maŋ kpila na
 me kpilale e gyaŋ nyi ɔ kaa yako nombia keŋa fa
 Kristotena baŋ. Ma lee gyoo Defidi duuluŋ man.
 Maŋ yena nebo kyolobii ñon ɔ ne ñalakee nideli
 ne.”

¹⁷ Te Wurubuare felin ñon na alowole ñon
 yakowo nyiaa, “Koŋ!” Walaŋ kamase ñon ɔ
 ne nyii nombia keŋa ne, ñon mo waa yako nyi
 “Koŋ.” Walaŋ kamase ñon loŋboaneŋ na ko e
 na, waa koŋ. Te walaŋ kamase ñon mo ɔ gyae
 na, waa koŋ na ɔ kaa nyoo nyeedoŋ loŋ keŋ
 Wurubuare na mo fa balan yakaa ne.

Nombii Otomante

18 MEE faree walaŋ kamase ŋon ɔ ne nyii nombia ŋan boɔ yako see tɔne kei man ne nyiaa, akpaa ŋolo da mo kolo kpu nombia keŋa man na, Wurubuaɛ waa yela kayeyee ŋan pou doo tɔne kei man ne ke koŋ ɔ doo. 19 Mena mo te akpaa ŋolo da lese kolo lee nombia ŋan boɔ yako see tɔne kei man na, Wurubuaɛ waa lese ɔ dedii lee nyeeɔŋ dan keŋ, na Wurubuaɛ donɔɔ keŋ ɔ be yako ke nombia tɔne kei man ne man. 20 Yesu ŋon ɔ be di adanseɛ nyi nombia keŋa pou yee anokoare ne kpa nyiaa, “Be gyae ke di weeya ya maa koŋ” Te man mo sɛɛwɔ nyi, “Amen. De Gbeŋgyoo Yesu, koŋ.” 21 De Gbeŋgyoo Yesu waa mo ɔ bereɛ boele Wurubuaɛ balan pou, na waa seŋ be wɔle. Amen.

**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE
Delo: WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE New Testament**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Delo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11